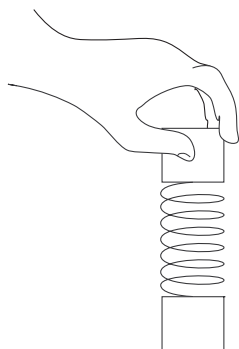

الف - 6.4 N ب - -6.4 N ج - 3.2 N د - صفر

۴- دو قطعه‌ی یک‌سان به جرم m به وسیله‌ی فنری با ضریب سختی k به هم متصل شده‌اند. قطعه‌ی بالایی را با دست نگه می‌داریم. پس از برقراری تعادل دستگاه را رها می‌کنیم. بلافاصله پس از رها شدن دو قطعه

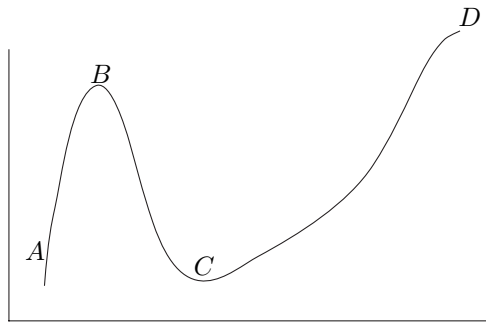
الف - فاصله‌شان کم می‌شود.

ب - فاصله‌شان زیاد می‌شود.

ج - فاصله‌شان ثابت می‌ماند.

د - بسته به مقدار k و m فاصله‌شان کم و یا زیاد می‌شود.

۵- ذره‌ای در مسیر مسطحی که در شکل نشان داده شده با سرعت یک‌نواخت حرکت می‌کند. در کدام نقطه اندازه‌ی شتاب ذره بیشترین مقدار است؟

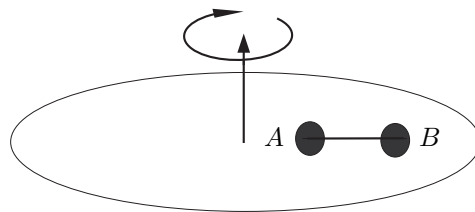

الف - A ب - B ج - C د - D

۶- جسمی را روی یک سطح افقی که دارای حرکت هماهنگ ساده با بسامد 2 Hz است، قرار می‌دهیم. ضریب اصطکاک ایستایی میان جسم و سطح 0.5 است. برای آن که جسم روی سطح نلغزد بیشترین دامنه‌ی حرکت سطح چه قدر می‌تواند باشد؟

الف - 3 cm ب - 5 cm ج - 7 cm د - 1 cm

۷- دو ذره با جرم‌های یک‌سان m به وسیله‌ی نخ‌ی به طول r به یک‌دیگر متصل شده‌اند. این مجموعه را روی سطحی که با سرعت زاویه‌ای ثابت ω حول نقطه‌ی O می‌چرخد قرار می‌دهیم. ضریب اصطکاک ایستایی μ چه قدر باشد که دستگاه در آستانه‌ی لغزیدن باشد؟

$$(OB = 2r \text{ و } OA = r)$$

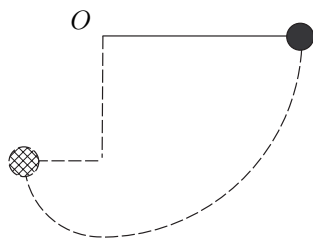
الف - $\mu = r\omega^2 / (2g)$

ب - $\mu = 2r\omega^2 / (3g)$

ج - $\mu = 3r\omega^2 / (2g)$

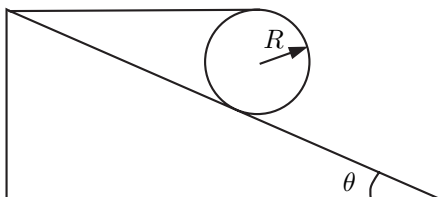
د - $\mu = r\omega^2 / (3g)$

۸- ذره‌ای به جرم m با نخ‌ی به طول $5r$ به نقطه‌ی O وصل است. ذره را هنگامی که نخ کشیده‌شده و افقی است رها می‌کنیم. هنگامی که نخ در راستای قائم قرار می‌گیرد به میخی که در فاصله‌ی $3r$ زیر O قرار دارد برخورد می‌کند. پس از آن که نخ مجدداً افقی شد کشش نخ چه قدر می‌شود؟

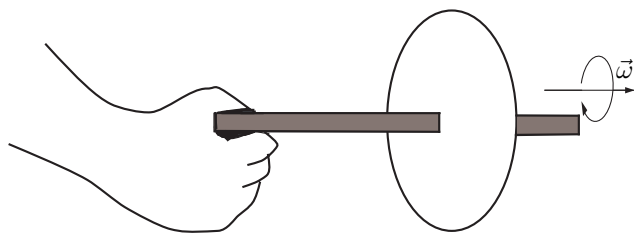
- الف - $3mg/2$ ب - $mg/2$ ج - $2mg$ د - $3mg$

۹- استوانه‌ای به شعاع R مطابق شکل در حال تعادل است. ضریب اصطکاک ایستایی سطح شیب‌دار μ است. کدام گزینه درست است؟

- الف - $T = mg \sin \theta$ ب - $T = mg \cos \theta$
 ج - $T = mg \frac{\sin \theta}{1 + \cos \theta}$ د - $T = mg \frac{\cos \theta}{1 + \cos \theta}$

۱۰- فردی محور چرخ سنگینی را که با سرعت زاویه‌ای ω می‌چرخد در دست دارد. اگر این فرد محور چرخ را به سمت چپ بگرداند، دستش به کدام سمت منحرف می‌شود؟

- الف - پایین ب - بالا ج - راست د - چپ

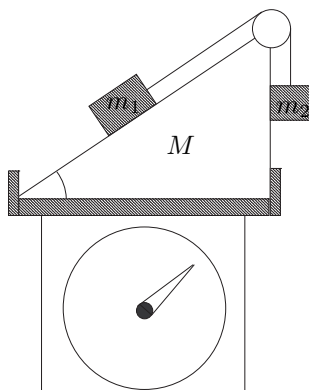
۱۱- در حرکت دایره‌ای غیریک‌نواخت کدام رابطه درست است؟ (r بردار مکان، v

سرعت، و \mathbf{a} شتاب ذره است.

الف - $\mathbf{a} \times \mathbf{r} = 0$ ب - $\mathbf{v} \cdot \mathbf{r} = 0$

ج - $\mathbf{a} \cdot \mathbf{r} = 0$ د - $\mathbf{a} = -v^2 \hat{r} / r$

۱۲- مطابق شکل جرم m_1 روی سطح شیب‌داری به جرم M و با زاویه θ قرار دارد و توسط نخ‌ی به جرم m_2 متصل است. دستگاه را روی نیروسنجی قرار می‌دهیم. نیروسنج چه مقداری را نشان می‌دهد؟ از جرم نخ و اصطکاک بین سطوح چشم‌پوشی کنید.

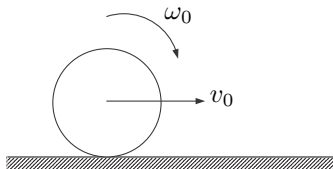
الف - $(m_1 + m_2 + M)g$

ب - $(m_1 \cos^2 \theta + m_2 + M)g$

ج - $Mg + m_1 g \cos^2 \theta + \frac{m_1 m_2 (1 + \sin^2 \theta) g}{m_1 + m_2}$

د - $(m_1 \sin \theta + m_2 + M)g$

۱۳- کره‌ای به شعاع R را با سرعت زاویه‌ای ω_0 و سرعت اولیه v_0 به طوری که $R\omega_0 > v_0$ است را روی زمین پرتاب می‌کنیم. v_0 در جهت مثبت محور x و ω_0 عمود بر صفحه‌ی کاغذ و به سمت داخلی آن است. کدام‌یک از گزینه‌های زیر در مورد نیروی اصطکاک درست است؟

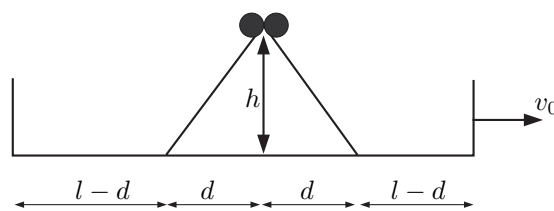
الف- تا قبل از آن که جسم شروع به غلتیدن کند اصطکاک در جهت منفی محور x و پس از آن در جهت مثبت محور x است.

ب- تا قبل از آن که جسم شروع به غلتیدن کند اصطکاک در جهت مثبت محور x و پس از آن در جهت منفی محور x است.

ج- تا قبل از آن که جسم شروع به غلتیدن کند اصطکاک در جهت منفی محور x و پس از آن در صفر است.

د- تا قبل از آن که جسم شروع به غلتیدن کند اصطکاک در جهت مثبت محور x و پس از آن صفر است.

۱۴- واگنی با سرعت ثابت v_0 در حرکت است. بالای سطح شیب‌دار دو طرفه‌ای که به وسط واگن چسبیده است دو گلوله‌ی یک‌سان قرار دارند. این دو گلوله هم‌زمان از بالای سطح شیب‌دارها می‌شوند. اختلاف زمان رسیدن گلوله‌ها به دو انتهای واگن عبارت است از

الف - $\sqrt{2ghl}/(v_0^2 - 2gh)$

ب- صفر

ج - $\sqrt{2gh}(l-d)/(v_0^2 - 2gh)$

د - $\sqrt{2ghl}/v_0^2$

۱۵- چهار وزنه‌ی مشابه کوچک ۲ کیلوگرمی توسط ۳ فنر مشابه سبک با ثابت فنر یک‌سان 20 N/cm را پشت سر هم به هم دیگر وصل کرده‌ایم به طوری که بین هر دو وزنه‌ی متوالی یک فنر باشد. وقتی دستگاه را روی میزی با اصطکاک ناچیز و در حال تعادل قرار می‌دهیم طول دستگاه ۳۶ cm است. اگر دستگاه را از سقف بیاویزیم طول آن چند سانتی‌متر می‌شود؟

د - ۴۵

ج - ۳۶

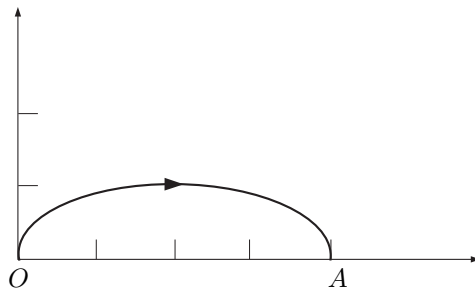
ب - ۴۲

الف - ۳۹

۱۶- جسمی به جرم m تحت تأثیر نیروی $\vec{F} = -(2\beta/x^3)\hat{i}$ قرار دارد. $(\beta > 0)$. ذره بدون سرعت اولیه در $x = L$ رها می‌شود. مدتی که طول می‌کشد ذره به $x = 0$ برسد چه قدر است؟

الف - بی‌نهایت ب - $L^2\sqrt{m/(8\beta)}$ ج - $L^2\sqrt{m/(2\beta)}$ د - $L^2\sqrt{m/(\beta)}$

۱۷- ذره‌ی تحت نیروی $\vec{F} = -ar^2\hat{r}$ قرار دارد. r فاصله از مبدأ O است. کار انجام شده توسط این نیرو برای بردن ذره از نقطه‌ی O به A در مسیر بیضی‌ای که در شکل نشان داده شده چه قدر است؟

الف - $64 \alpha/3$

ب - $-64 \alpha/3$

ج - 27α

د - -27α

۱۸- ذره‌ای تحت تاثیر نیرویی مرکزی قرار دارد. کدام گزینه درست است؟

الف - مسیر ذره حتماً بیضی است.

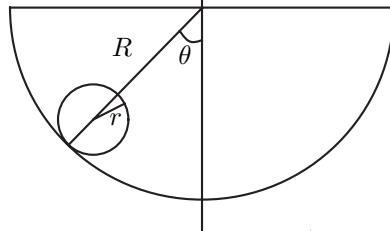
ب - مسیر ذره حتماً دایره است.

ج - مسیر ذره تنها ممکن است دایره، بیضی، سهمی و یا هذلولی باشد.

د - مسیر ذره حتماً در یک صفحه است.

۱۹- گلوله‌ای به شعاع r درون نیم کره‌ی توخالی‌ی ثابتی به شعاع R می‌غلتد. کدام

گزینه در مورد لاگرانژی‌ی ذره درست است؟ I_{cm} لختی دورانی کره‌ی کوچک نسبت به مرکزش است.

الف - $L = \frac{1}{2}m(R-r)^2\dot{\theta}^2 + \frac{1}{2}I_{cm}\dot{\theta}^2 + mg(R-r)\cos\theta$

ب - $L = \frac{1}{2}m(R-r)^2\dot{\theta}^2 + \frac{1}{2}I_{cm}\frac{R^2}{r^2}\dot{\theta}^2 + mg(R-r)\cos\theta$

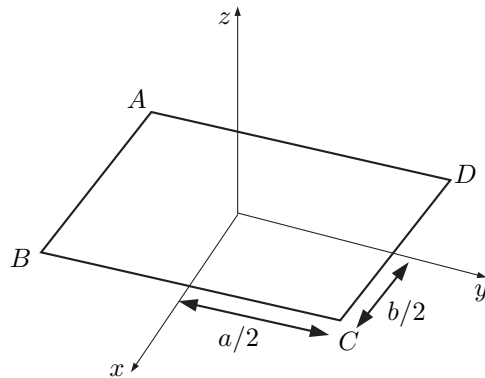
ج - $L = \frac{1}{2}m(R-r)^2\dot{\theta}^2 + \frac{1}{2}I_{cm}\frac{(R-r)^2}{r^2}\dot{\theta}^2 + mg(R-r)\cos\theta$

د - $L = \frac{1}{2}m(R-r)^2\dot{\theta}^2 + \frac{1}{2}(I_{cm} + mR^2)\frac{R^2}{r^2}\dot{\theta}^2 + mg(R-r)\cos\theta$

۲۰- تانسور مانده مستطیلی حول محورهای نشان داده شده در شکل به صورت

$$I = \begin{pmatrix} I_{xx} & 0 & 0 \\ 0 & I_{yy} & 0 \\ 0 & 0 & I_{zz} \end{pmatrix}$$

است. لختی دورانی مستطیل حول قطر BD برابر است با

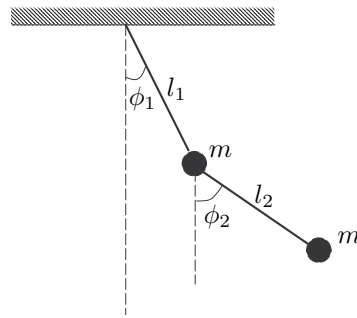
الف - $(I_{xx}b^2 + I_{yy}a^2)/(a^2 + b^2)$

ب - $(I_{xx}a^2 + I_{yy}b^2)/(a^2 + b^2)$

ج - $(I_{xx}a + I_{yy}b)/(\sqrt{a^2 + b^2})$

د - $(I_{xx}b + I_{yy}a)/(\sqrt{a^2 + b^2})$

۲۱- آونگی دوتایی مطابق شکل در نظر بگیرید. لاگرانژی آن کدام است؟

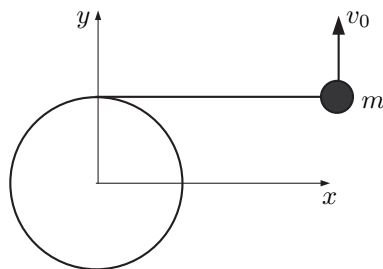
الف - $\mathcal{L} = \frac{1}{2}ml_1^2\dot{\phi}_1^2 + \frac{1}{2}ml_2^2\dot{\phi}_2^2 + mgl_1 \cos \phi_1 + mgl_2 \cos \phi_2$

ب - $\mathcal{L} = \frac{1}{2}ml_1^2\dot{\phi}_1^2 + \frac{1}{2}ml_2^2\dot{\phi}_2^2 + 2mgl_1 \cos \phi_1 + mgl_2 \cos \phi_2$

ج - $\mathcal{L} = \frac{1}{2}ml_1^2\dot{\phi}_1^2 + \frac{1}{2}ml_2^2\dot{\phi}_2^2 + ml_1l_2\dot{\phi}_1\dot{\phi}_2 \cos(\phi_1 - \phi_2) + 2mgl_1 \cos \phi_1 + mgl_2 \cos \phi_2$

د - $\mathcal{L} = \frac{1}{2}ml_1^2\dot{\phi}_1^2 + \frac{1}{2}ml_2^2\dot{\phi}_2^2 + ml_1l_2\dot{\phi}_1\dot{\phi}_2 \cos(\phi_1 - \phi_2) + mgl_1 \cos \phi_1 + mgl_2 \cos \phi_2$

۲۲- جرم m مطابق شکل به نخ‌ی متصل است که به دور قرقره‌ی ثابتی پیچیده شده است. این مجموعه روی سطحی افقی قرار دارد و جرم m مقید است که در سطح افقی حرکت کند. در لحظه‌ی $t = 0$ ضربه‌ای به جرم m می‌زنیم. ونخ شروع به باز شدن می‌کند. کدام یک از کمیت‌ها ثابت حرکت هستند؟

الف - مؤلفه‌ی z اندازه حرکت زاویه‌ای نسبت به مبدأ

ب - انرژی

ج - اندازه حرکت زاویه‌ای کل نسبت به مبدأ

د - سرعت زاویه‌ای ذره نسبت به نقطه‌ی مبدأ

۲۳ - ذره‌ای به جرم m تحت پتانسیل $V = \frac{1}{2}kr^2$ قرار دارد. فرکانس نوسان‌های شعاعی را

به دست آورید. (اندازه حرکت زاویه‌ای حول مرکز نیرو L است.)

الف - $\sqrt{k/m}$ ب - $\sqrt{2k/m}$ ج - $2\sqrt{k/m}$ د - $\frac{1}{2}\sqrt{k/m}$

۲۴ - جسمی با سرعت زاویه‌ای ω ثابت $\vec{\omega}$ می‌چرخد. کدام گزینه صحیح است؟

الف - $\vec{\omega}$ حتماً در جهت یکی از محورهای اصلی است.

ب - گشتاور خارجی حتماً صفر است.

ج - اگر گشتاور خارجی صفر باشد، $\vec{\omega}$ حتماً در جهت یکی از محورهای اصلی است.

د - هم گشتاور خارجی صفر است، و هم $\vec{\omega}$ در جهت یکی از محورهای اصلی است.

۲۵ - تانسورمانند یک دیسک دایره‌ای به جرم M و شعاع R حول محورهای نشان داده

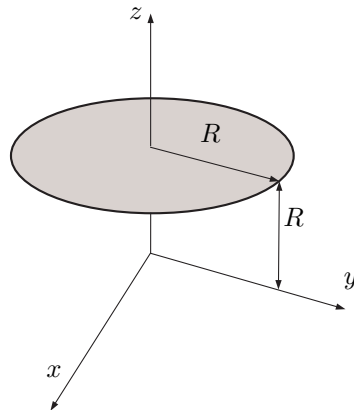
شده در شکل عبارت است از

$$I = \frac{MR^2}{4} \begin{pmatrix} 5 & 0 & 0 \\ 0 & 5 & 0 \\ 0 & 0 & 2 \end{pmatrix} \quad \text{ب}$$

$$I = \frac{MR^2}{4} \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 2 \end{pmatrix} \quad \text{الف}$$

$$I = \frac{MR^2}{2} \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 2 \end{pmatrix} \quad \text{د}$$

$$I = \frac{MR^2}{2} \begin{pmatrix} 3 & 0 & 0 \\ 0 & 3 & 0 \\ 0 & 0 & 2 \end{pmatrix} \quad \text{ج}$$

۲۶- کدام گزینه در مورد حرکت جسمی روی سطح زمین درست است؟

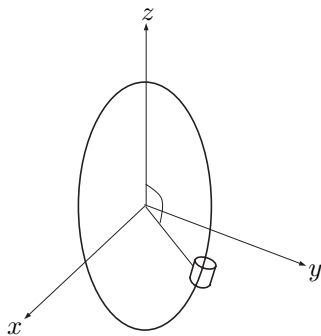
- الف- در نیم کره‌ی شمالی نیروی کوریولی باعث انحراف اجسام به سمت چپشان و در نیم کره‌ی جنوبی باعث انحراف اجسام به سمت راستشان می‌شود.
- ب- در نیم کره‌ی شمالی نیروی کوریولی باعث انحراف اجسام به سمت راستشان و در نیم کره‌ی جنوبی باعث انحراف اجسام به سمت چپشان می‌شود.
- ج- در نیم کره‌ی شمالی و جنوبی نیروی کوریولی باعث انحراف اجسام به سمت راستشان می‌شود.
- د- در نیم کره‌ی شمالی و جنوبی نیروی کوریولی باعث انحراف اجسام به سمت چپشان می‌شود.

۲۷- ذره‌ای به جرم m مقید است که روی سطحی استوانه‌ای $(x^2 + y^2 = R^2)$ حرکت کند. این ذره تحت تأثیر نیروی $\vec{F} = -k\vec{r}$ نیز قرار دارد. کدام گزینه همپلتونی در مختصات مناسب است؟

الف- $H = \frac{1}{2}m\dot{z}^2 + \frac{1}{2}kz^2$ ب- $H = \frac{1}{2}m(R^2\dot{\phi}^2 + \dot{z}^2) + \frac{1}{2}k(R^2 + z^2)$

ج- $H = \frac{p_z^2}{2m} + \frac{1}{2}k(R^2 + z^2)$ د- $H = \frac{p_\phi^2}{2mR^2} + \frac{p_z^2}{2m} + \frac{1}{2}k(R^2 + z^2)$

۲۸- دانه‌ی تسبیحی به جرم m بر روی حلقه‌ای به شعاع a و اصطکاک ناچیز می‌لغزد. حلقه در صفحه‌ی قائمی قرار گرفته است و آزادانه حول محور z دوران می‌کند. لاگرانژی آن کدام است؟ (ϕ زاویه‌ی سمتی جرم m است).

الف - $L = \frac{1}{2}ma^2(\dot{\theta}^2 + \dot{\phi}^2 \sin^2 \theta) + mga \cos \theta$

ب - $L = \frac{1}{2}ma^2(\dot{\theta}^2 + \dot{\phi}^2 \sin^2 \theta) - mga \cos \theta$

ج - $L = \frac{1}{2}ma^2(\dot{\theta}^2 + \dot{\phi}^2 \sin^2 \theta) + mga \sin \theta$

د - $L = \frac{1}{2}ma^2(\dot{\theta}^2 + \dot{\phi}^2 \sin^2 \theta) - mga \sin \theta$

۲۹- همیلتونی سیستم فوق کدام است؟

الف - $H = p_\theta^2/(2ma^2) + p_\phi^2/(2ma^2 \sin^2 \theta) - mga \cos \theta$

ب - $H = p_\theta^2/(2ma^2) + p_\phi^2/(2ma^2 \sin^2 \theta) + mga \cos \theta$

ج - $H = p_\theta^2/(2ma^2) + p_\phi^2/(2ma^2 \sin^2 \theta) - mga \sin \theta$

د - $H = p_\theta^2/(2ma^2) + p_\phi^2/(2ma^2 \sin^2 \theta) + mga \sin \theta$

۳۰- لاگرانژی ذره‌ای $L = m(\dot{x}^2 + x\dot{x})/2 - kx^2/2$ است. کدام گزینه همیلتونی مناسبی

برای حرکت این ذره است؟

الف - $H = p_x^2/(2m) + xp_x/(2m) + kx^2/2$

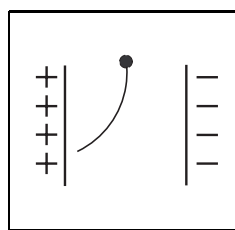
ب - $H = p_x^2/(2m) - \frac{1}{2}kx^2$

ج - $H = p_x^2/(2m) + \frac{1}{2}kx^2$

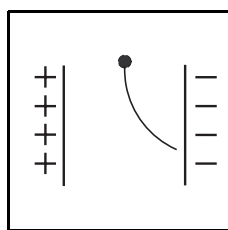
د - $H = p_x^2/(2m) + xp_x/(2m) - \frac{1}{2}kx^2$

۲-۲ آزمون سال ۱۳۷۶

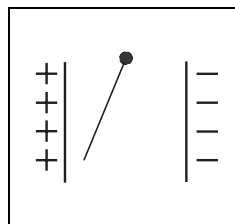
۱- دو صفحه‌ی رسانای موازی‌ی قائم را به اختلاف پتانسیل ثابتی وصل می‌کنیم. ذره‌ای به وزن w و بار q ($q > 0$) را میان دو صفحه رها می‌کنیم. کدام یک از شکل‌ها می‌تواند معرف مسیر ذره باشد.

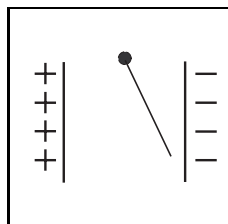
ب-

الف-

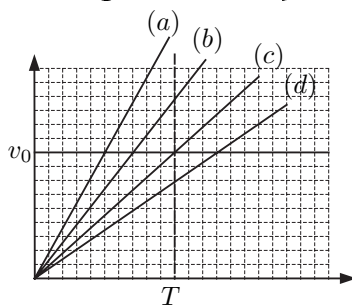

د-

ج-

۲- کامیونی با سرعت ثابت v_0 درست در لحظه‌ی سبز شدن چراغ راه‌نمایی به چهارراه می‌رسد و بدون تغییر سرعت از چهارراه می‌گذرد. در همین لحظه اتومبیلی که ساکن بود با شتاب ثابت از چهارراه شروع به حرکت می‌کند و بعد از زمان T به کامیون می‌رسد. کدام یک از خطوط نمودار تغییر سرعت اتومبیل بر حسب زمان را نشان می‌دهد؟

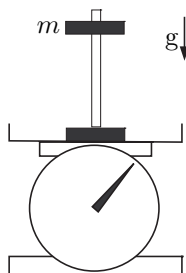
د- (d)

ج- (c)

ب- (b)

الف- (a)

۳- در شکلی زیر پایه‌ای به جرم 1.5 Kg بر روی ترازویی فنری قرار دارد. مهره‌ی m به جرم 0.5 Kg از میله‌ی متصل به پایه عبور داده شده است. اگر مهره رها شود، با شتاب 2 m/s^2 به پایین می‌لغزد. ترازو هنگام لغزیدن مهره به پایین چند نیوتن را نشان می‌دهد؟
($g = 10 \text{ m/s}^2$)

الف - 15 ب - 19 ج - 24 د - 16

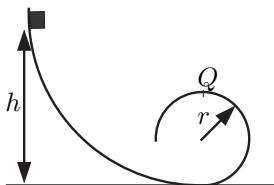
۴- ذره‌ای تحت تأثیر نیروی جاذبه‌ی $F = -k/x^2$ ($k > 0$)، در فاصله‌ی b از مرکز نیرو رها می‌شود. زمان لازم برای رسیدن ذره به مبدأ چه قدر است؟

الف - $\pi\sqrt{mb^3/(2k)}$ ب - $\pi\sqrt{mb^3/(8k)}$ ج - $\pi mb^3/(8k)$ د - $\pi mb^3/(2k)$

۵- ذره‌ای به جرم m در محیطی چسبنده حرکت می‌کند. نیروی مقاومت $F(v) = -cv^{3/2}$ است. اگر سرعت اولیه‌ی ذره در مبدأ $x = 0$ باشد، بیشترین فاصله‌ای که ذره می‌تواند دور شود چه قدر است؟

الف - mv_0/c ب - $2mv_0/c$ ج - $m\sqrt{v_0}/c$ د - $2m\sqrt{v_0}/c$

۶- ذره‌ای به جرم m از ارتفاع h رها می‌شود. h چه قدر باشد تا در بالاترین نقطه‌ی دایره، Q ، نیروی عمودی سطح برابر وزن ذره باشد؟ اصطکاک بین ذره و سطح مسیر ناچیز است.

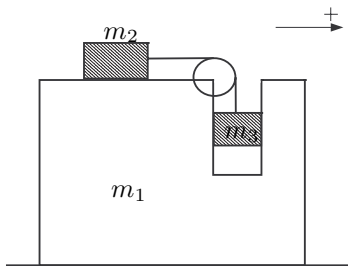

الف - $3r/2$ ب - $5r/2$ ج - $3r$ د - $2.7r$

۷- چگالی میل‌های به طول l بر حسب x فاصله‌اش از یک انتهایش (نقطه‌ی O)
 $\rho = \rho_0 x^2 / l^2$ است. مرکز جرم میل در چه فاصله‌ای از O قرار دارد؟

الف - $l/3$ ب - $l/12$ ج - $3l/4$ د - $3l/2$

۸- اصطکاک بین سطوح ناچیز است. شتاب m_1 چه قدر است؟

الف - $-m_1 m_2 g / (m_1 m_2 + m_1 m_3 + 2m_2 m_3 + m_3^2)$

ب - $-m_2 m_3 g / [m_1 (m_1 + m_2 + m_3)]$

ج - $-m_1 m_2 g / [m_1 (m_1 + m_2 + m_3)]$

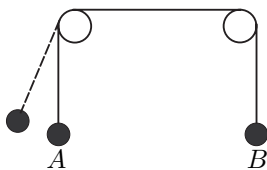
د - $-m_2 m_3 g / (m_1 m_2 + m_1 m_3 + 2m_2 m_3 + m_3^2)$

۹- جسمی در نزدیکی سطح زمین با سرعت اولیه‌ی v_0 به سمت بالا پرتاب می‌شود. نیروی مقاومت هوا $-bv$ است. زمانی که طول می‌کشد تا ذره به بالاترین ارتفاع برسد چه قدر است؟ ($\gamma := b/m$)

الف - v_0/g ب - $2\gamma/g$

ج - $1/\gamma \ln(1 + \gamma v_0/g)$ د - $v_0/g \ln(1 + \gamma v_0/g)$

۱۰- دو گلوله‌ی یک‌سان A و B توسط نخ‌ی به هم متصل هستند. گلوله‌ی A را از حالت قائم خارج می‌کنیم و سپس آن را رها می‌کنیم. در این صورت گلوله‌ی B

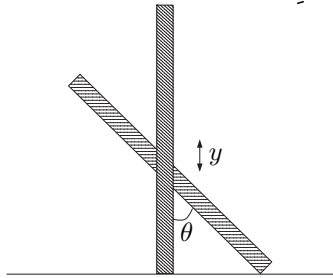
الف - به بالا کشیده می‌شود.

ب - به پایین کشیده می‌شود.

ج - ساکن می‌ماند.

د - بسته به اندازه‌ی جرم گلوله‌ها بالا و یا پایین می‌رود.

۱۱- میله‌ای به طول l و جرم M روی میزی با اصطکاک ناچیز به طور قائم قرار دارد که شروع به افتادن می‌کند. تا وقتی که انتهای میله از زمین بلند نشود، سرعت مرکز جرم میله از کدام رابطه به دست می‌آید؟ y جابه‌جایی مرکز جرم میله است.

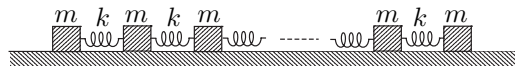

- الف - $\sqrt{6gy \sin^2 \theta / (3 \sin^2 \theta + 1)}$
- ب - $\sqrt{6gy \sin^2 \theta \cos \theta / (3 \cos^2 \theta + 1)}$
- ج - $\sqrt{6gy \sin \theta \cos \theta / (3 \sin^2 \theta + 1)}$
- د - $\sqrt{6gy \sin \theta \cos^2 \theta / (3 \cos^2 \theta + 1)}$

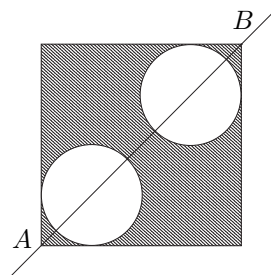
۱۲- ذره‌ای تحت تأثیر نیروی مرکزی $F = -cr^{-2}\hat{r}$ ($c > 0$) قرار دارد. اندازه حرکت زاویه‌ای ذره نسبت به مرکز نیرو l است. شعاع حرکت دایره‌ای و فرکانس نوسانات کوچک شعاعی حول حرکت دایره‌ای عبارت‌اند از

- الف - $l/(mr_0^2)$, $(l/\sqrt{mc})^2$
- ب - $l/(2mr_0^2)$, $(l/\sqrt{4mc})^2$
- ج - $l/(2mr_0^2)$, $(2l/\sqrt{mc})^2$
- د - $l/(2mr_0^2)$, $(l/\sqrt{4mc})^2$

۱۳- N ذره‌ی یک‌سان با جرم‌های m توسط فنرهای مشابه با ضریب سختی k به یک‌دیگر متصل شده‌اند.

- الف- تعداد فرکانس‌های طبیعی سیستم N تا است که یکی از آن‌ها صفر است.
 - ب- تعداد فرکانس‌های طبیعی سیستم $N - 1$ تا است که یکی از آن‌ها صفر است.
 - ج- تعداد فرکانس‌های طبیعی سیستم N تا است که هیچ‌کدام از آن‌ها صفر نیست.
 - د- تعداد فرکانس‌های طبیعی سیستم $N - 1$ تا است که هیچ‌کدام از آن‌ها صفر نیست.
- ۱۴- مربعی به جرم m و ضلع a ، که توزیع جرم روی آن یک‌نواخت است، در نظر بگیرید. مطابق شکل دو دایره به شعاع‌های $a/4$ از آن می‌بریم. لختی دورانی باقیمانده حول قطر AB چه قدر است؟

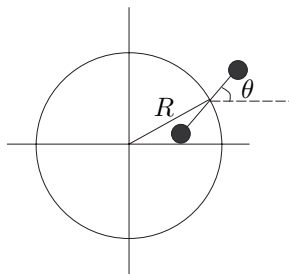
الف - $(1 - \pi/18)ma^2/6$

ب - $(1 - \pi/16)ma^2/2$

ج - $(1/3 - \pi/64)ma^2/2$

د - $(1/3 - \pi/128)ma^2/4$

۱۵- دو گلوله‌ی مشابه هر یک به جرم m توسط میله‌ای با جرم ناچیز و طول l به یک‌دیگر متصل شده‌اند. مرکز میله مفید است روی دایره‌ای در سطح افق و به شعاع R ($R > l$) با سرعت زاویه‌ای ثابت ω_0 دوران کند. میله می‌تواند هر جهتی در صفحه‌ی افق داشته باشد. لاگرانژی این سیستم کدام گزینه می‌تواند باشد؟

الف - $L = mR^2\omega_0^2 + ml^2\dot{\theta}^2/6$

ب - $L = mR^2\omega_0^2 + ml^2\dot{\theta}^2/4$

ج - $L = mR^2\omega_0^2 + ml^2\dot{\theta}^2/2$

د - $L = mR^2\omega_0^2 + ml^2\dot{\theta}^2/16$

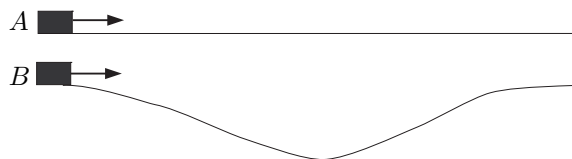
۱۶- دو جسم A و B مطابق شکل در کنار یک‌دیگر و با سرعت اولیه‌ی یک‌سان به طرف درّه‌ای حرکت می‌کنند. جسم A مسیرش را از روی پل ادامه می‌دهد ولی جسم B مسیر درّه را می‌پیماید. با چشم‌پوشی از اصطکاک و این که B هیچ‌گاه از مسیر جدا نشود و هیچ‌کدام هم به چپ و راست منحرف نشوند کدام یک زودتر به انتهای مسیر می‌رسند؟

الف - A زودتر می‌رسد.

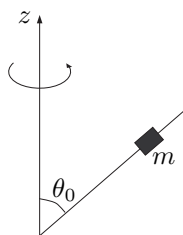
ب - B زودتر می‌رسد.

ج - A و B با هم می‌رسند.

د - بسته به سرعت اولیه و عمق درّه هر کدام می‌توانند زودتر برسند.

۱۷- دانه‌ی تسبیحی به جرم m روی میله‌ای که با محور قائم زاویه‌ی θ_0 می‌سازد، قرار دارد. میله را حول یک سرش با سرعت زاویه‌ای ثابت ω_0 که در جهت قائم است دوران می‌دهیم. کدام گزینه صحیح است؟

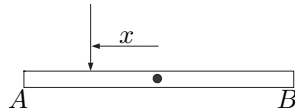
- الف- انرژی و مؤلفه‌ی z اندازه حرکت زاویه‌ای بقاء دارند.
- ب- فقط انرژی بقاء دارد.
- ج- مؤلفه‌ی z اندازه حرکت زاویه‌ای بقاء دارد.
- د- انرژی و مؤلفه‌ی z اندازه حرکت زاویه‌ای بقاء ندارند.

۱۸- دانه‌ی تسبیحی روی میله‌ای افقی قرار دارد. میله را حول یک سرش با سرعت زاویه‌ای ثابت ω_0 که در جهت قائم است دوران می‌دهیم. اصطکاک را ناچیز بگیرید. کدام گزینه صحیح است؟

- الف- دانه‌ی تسبیح به ازای هر شرط اولیه‌ای به سمت بیرون می‌رود.
- ب- دانه‌ی تسبیح به ازای هر شرط اولیه‌ای به سمت داخل می‌رود.
- ج- دانه‌ی تسبیح در نقطه‌ی اولیه ساکن می‌ماند.
- د- دانه‌ی تسبیح به ازای شرط اولیه‌ی خاصی به سمت داخل می‌رود، در غیر این صورت بیرون می‌رود.

۱۹- میله‌ای به طول l و جرم m در نظر بگیرید. این میله روی سطحی افقی با اصطکاک ناچیز قرار دارد. ضربه‌ای به نقطه‌ای به فاصله x وارد می‌آید. چه قدر باشد که سرعت نقطه B در لحظه‌ی اول صفر باشد؟

د - $l/6$

ج - $l/5$

ب - $l/3$

الف - $l/4$

۲۰- لختی دورانی مستطیلی به اضلاع a و b و جرم m حول قطرش عبارت است از

الف - $ma^2b^2/[4(a^2 + b^2)]$

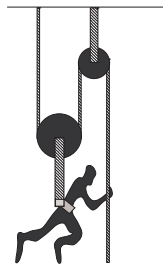
ب - $m(a^2 + b^2)b^2/[2(a^2 + b^2)]$

ج - $ma^2b^2/[6(a^2 + b^2)]$

د - $m(a^2 + b^2)/12$

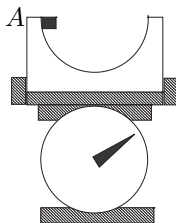
۳-۲ آزمون سال ۱۳۷۷

۱- کارگری ساختمانی به وزن w برای بالا رفتن از ساختمانی، ابزاری مطابق شکل زیر به کار می‌برد. او حداقل با چه نیرویی باید طناب را به پایین بکشد تا بتواند خود را بالا ببرد؟ از جرم نخ و قرقره‌ها چشم‌پوشی کنید.

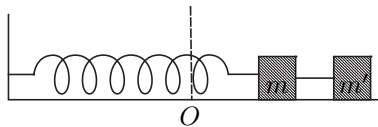
الف - w ب - $w/2$ ج - $w/3$ د - $w/4$

۲- جسمی به جرم m ، مطابق شکل روی سطح داخلی نیم‌کره‌ای به جرم M و شعاع R قرار دارد. از اصطکاک بین جسم و سطح داخلی نیم‌کره چشم‌پوشی کنید. جرم m از نقطه‌ی A از حالت سکون رها می‌شود. این مجموعه را روی یک ترازو قرار داده‌ایم. ترازو چه مقداری را نشان می‌دهد؟

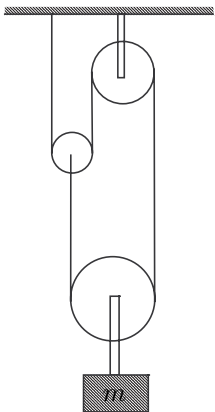

الف - مقداری که نشان می‌دهد ثابت و برابر $(M + m)g$ است.
 ب - مقداری که نشان می‌دهد متغیر و بیش‌ترین مقدارش $(M + m)g$ است.
 ج - مقداری که نشان می‌دهد متغیر و بیش‌ترین مقدارش $(M + 2m)g$ است.
 د - مقداری که نشان می‌دهد متغیر و بیش‌ترین مقدارش $(M + 3m)g$ است.

۳- دو جسم m و m' با میله‌ی سبکی به هم متصل شده‌اند. دستگاه حول نقطه‌ی O نوسان می‌کند. لحظه‌ای که جرم‌ها به دورترین فاصله از O می‌رسند، جایی که در شکل نشان داده شده است، جرم m' جدا می‌شود. دامنه‌ی نوسان m چه تغییری می‌کند؟

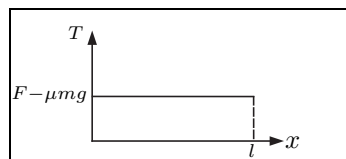
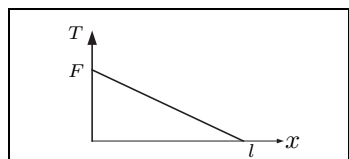
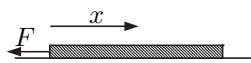

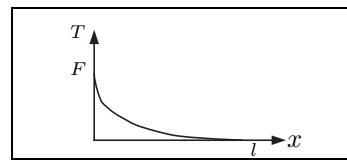
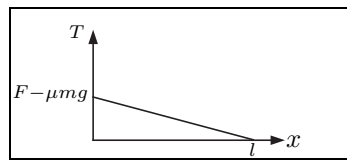
- الف - کم‌تر می‌شود.
 ب - بیش‌تر می‌شود.
 ج - تغییری نمی‌کند.
 د - بسته به مقدار ثابت فنر و اندازه‌ی جرم‌ها دارد.
- ۴- از وزنِ قرقره، نخ و اصطکاک چشم‌پوشی کنید. در این صورت جرم m با چه شتابی سقوط می‌کند؟

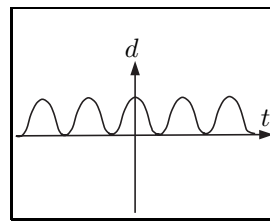
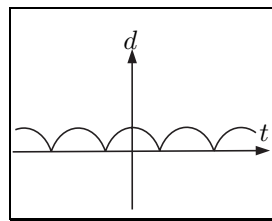
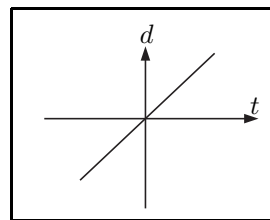
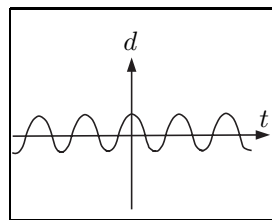
- الف - $g/2$
 ب - $g/3$
 ج - $g/4$
 د - g

- ۵- مطابق شکل ریسمانی به طول l و جرم m روی سطحی افقی با ضریب اصطکاک μ قرار دارد. یک سر آن را با نیروی افقی F ($F > \mu mg$) می‌کشیم. نمودار نیروی کششِ نخ بر حسب x کدام‌یک از منحنی‌های زیر می‌تواند باشد؟

۶- متحرکی با سرعت ثابت روی دایره‌ای حرکت می‌کند. نمودار فاصله‌ی متحرک از نقطه‌ی ثابت A روی محیط دایره (d) برحسب زمان t کدام یک از شکل‌های زیر می‌تواند باشد؟

۷- جسمی را روی سطح زمین با سرعت فرار و به طور قائم به سمت بالا پرتاب می‌کنیم. از مقاومت هوا صرف‌نظر کنید و شعاع زمین را R بگیرید. مکان جسم نسبت به مرکز زمین، x ، از کدام رابطه به دست می‌آید؟

ب - $x = R + \sqrt{GM}t$

الف - $x = R + 3/2\sqrt{GM}t^2$

د - $x = R + 2/3\sqrt{GM}t^{2/3}$

ج - $x = (R^{3/2} + \sqrt{9GM/2}t)^{2/3}$

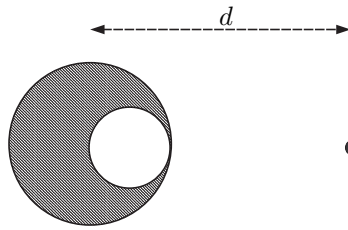
۸- کره‌ای به جرم M و شعاع R را در نظر بگیرید. یک حفره‌ی کروی به شعاع $R/2$ درون آن ایجاد می‌کنیم. جسمی کوچک به جرم m را روی خطِ واصلِ مرکز کره و مرکز حفره و به فاصله‌ی d از مرکز کره قرار می‌دهیم. نیروی گرانش بین دو جسم چه قدر است؟

الف - $GMm/d^2\{1 - [8(1 - R/(2d))^2]^{-1}\}$

ب - $7GMm/(8d^2)$

$$\text{ج} - GMm/d^2 \{7/8 - [g(1 - R/(2d))^2]^{-1}\}$$

$$\text{د} - GMm/d^2 \{7/8 + [8(1 - R/(2d))^2]^{-1}\}$$

۹- گلوله‌ای را در راستای قائم و به طرف بالا پرتاب می‌کنیم. با در نظر گرفتن مقاومت هوا کدام گزینه صحیح است؟

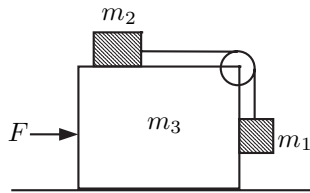
الف- زمان بالا رفتن و پایین آمدن آن مساوی است.

ب- زمان بالا رفتن بیش‌تر از پایین آمدن آن است.

ج- زمان بالا رفتن کم‌تر از پایین آمدن آن است.

د- بسته به جرم گلوله زمان بالا رفتن یا زمان پایین آمدن آن بیش‌تر است.

۱۰- سه جسم m_1 ، m_2 و m_3 دستگاهی مطابق شکل تشکیل داده‌اند. نیروی F چه قدر باشد تا m_1 و m_2 نسبت به m_3 ساکن بمانند؟

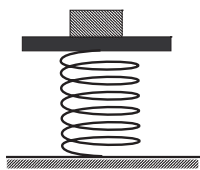
$$\text{الف} - (m_1 + m_2 + m_3)g$$

$$\text{ب} - (m_2 + m_3)g/2$$

$$\text{ج} - (m_1 + m_2 + m_3)g$$

$$\text{د} - (m_1 + m_2 + m_3)m_2g/m_1$$

۱۱- صفحه‌ی سبکی روی فنری با ضریب سختی k نصب کرده‌ایم. فرض می‌کنیم فنر هم‌واره قائم و صفحه هم‌واره افقی بماند. سکه‌ای به جرم m را روی صفحه قرار می‌دهیم و وقتی که دستگاہ به حالت تعادل رسید صفحه را به آرامی به اندازه‌ی d نسبت به حالت تعادل پایین می‌بریم و سپس رها می‌کنیم. بیش‌ترین مقدار d چه قدر باشد تا سکه از صفحه جدا نشود؟

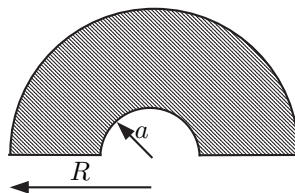
الف - $mg/(2k)$ ب - $2mg/k$ ج - $3mg/(2k)$ د - mg/k

۱۲- ذره‌ای به جرم m تحت تأثیر نیرویی مرکزی با پتانسیل $V = kr^4$ ($k > 0$) قرار دارد. فرض کنید این ذره روی مسیری دایره‌ای به شعاع a در حرکت است. حرکت این ذره را کمی مختل می‌کنیم. فرکانس نوسانات شعاعی حول حرکت دایره‌ای و سرعت زاویه‌ای حرکت دایره‌ای به ترتیب عبارت‌اند از

الف - $\sqrt{4ka^2/m}$ و $\sqrt{24ka^2/m}$ ب - $\sqrt{4ka^2/m}$ و $\sqrt{18ka^2/m}$

ج - $\sqrt{8ka^2/m}$ و $\sqrt{24ka^2/m}$ د - $\sqrt{8ka^2/m}$ و $\sqrt{18ka^2/m}$

۱۳- از صفحه‌ای نیم دایره‌ای شکل و هم‌گن به جرم m و شعاع R نیم دایره‌ای به شعاع a می‌بریم. y_{cm} مرکز جرم شکلی حاصل کجاست؟

الف - $4(R^3 - a^3)/(3\pi R^2)$

ب - $4(R - a)/(3\pi)$

ج - $4(R^2 + a^2)/(3\pi(R + a))$

د - $4(R^2 + a^2 + aR)/(3\pi(R + a))$

۱۴- پوسته‌ای کروی به جرم M و شعاع R که توخالی است در نظر بگیرید. اندازه‌ی میدان گرانش در نقطه‌ای به فاصله‌ی R_1 ($R_1 < R$) از مرکز کره چه قدر است؟

الف - GM/R^2 ب - GMR/R_1^3 ج - GMR^2/R_1^4 د - صفر

۱۵- در مورد اثر نیروی کوریولیس وارد بر متحرکی که روی سطح زمین حرکت می‌کند و سرعتش موازی سطح زمین است کدام گزینه صحیح است؟

الف - هر متحرکی در نیم کره‌ی جنوبی به سمت راست خود منحرف می‌شود.

ب - هر متحرکی در نیم کره‌ی شمالی به سمت راست خود منحرف می‌شود.

ج - هر متحرکی در نیم کره‌ی شمالی به سمت چپ خود منحرف می‌شود.
 د - هر متحرکی در نیم کره‌ی شمالی این متحرک به سمت چپ خود منحرف می‌شود و در نیم کره‌ی جنوبی به سمت راست خود منحرف می‌شود.

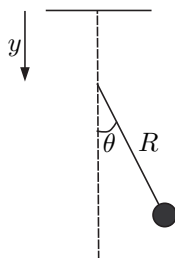
۱۶ - ذره‌ای به جرم m تحت اثر نیروی گرانش رها می‌شود. فرض کنید مقاومت هوا به صورت $\vec{f} = bv^2\hat{k}$ است. محور \hat{k} را عمود بر سطح زمین و به سمت خارج آن بگیرید. سرعت ذره در زمان t عبارت است از

الف - $-\sqrt{mg/b} \tanh(\sqrt{bg/m}t)$ - ب - $-\sqrt{mg/b} \coth(\sqrt{bg/m}t)$
 ج - $-\sqrt{2mg/b} \tanh(\sqrt{bg/m}t)$ - د - $-\sqrt{2mg/b} \coth(\sqrt{bg/m}t)$

۱۷ - نوسان‌گری میرا به علت حضور نیروی واداشته معادله‌ی حرکتش $m\ddot{x} + b\dot{x} + kx = F_0 \cos \omega t$ می‌شود. در زمان‌های بزرگ فرکانس حرکت نوسانی کدام یک از مقادیر زیر است؟

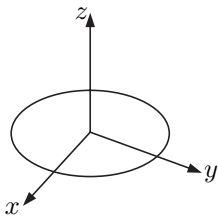
الف - $\sqrt{[b/(2m)]^2 - k/m}$ - ب - $\sqrt{[b/(2m)]^2 - k/m} + \omega$
 ج - $\sqrt{[b/(2m)]^2 - k/m} - \omega$ - د - ω

۱۸ - نقطه‌ی آویز آونگی به جرم m در حال سقوط است. کدام یک از گزینه‌ها می‌تواند معرف لاگرانژی آونگ باشد؟

الف - $\frac{m}{2}(\dot{y}^2 + R^2\dot{\theta}^2) + mg(R \cos \theta + y)$
 ب - $\frac{m}{2}(\dot{y}^2 + R^2\dot{\theta}^2) + mgR \cos \theta$
 ج - $\frac{m}{2}(\dot{y}^2 + R^2\dot{\theta}^2 - 2\dot{y}\dot{\theta}R \sin \theta) + mg(R \cos \theta + y)$
 د - $\frac{m}{2}(\dot{y}^2 + R^2\dot{\theta}^2 - 2\dot{y}\dot{\theta}R \cos \theta) + mg(R \cos \theta + y)$

۱۹ - تانسور مانند حلقه‌ای به جرم M و شعاع R نسبت به محورهای داده‌شده در شکل کدام است؟

$$I = \frac{MR^2}{2} \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \text{ - ب}$$

$$I = MR^2 \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \text{ - الف}$$

$$I = MR^2 \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 2 \end{pmatrix} \text{ - د}$$

$$I = \frac{MR^2}{2} \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 2 \end{pmatrix} \text{ - ج}$$

۲۰- برای لاگرانژی

$$L = I_1/2 (\dot{\theta}^2 + \dot{\phi}^2 \sin^2 \theta) + I_3(\dot{\psi}^2 + \dot{\phi}^2 \cos^2 \theta)^2 - mgl \cos \theta$$

تکانه‌های زاویه‌ای تعمیم یافته‌ی داده شده در کدام گزینه حتماً ثابت حرکت هستند؟

د - p_θ

ج - $p_\phi p_\theta$

ب - $p_\theta p_\psi$

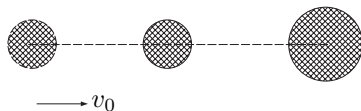
الف - $p_\phi p_\psi$

۴-۲ آزمون سال ۱۳۷۸

۱- اگر مقاومت هوا را در نظر بگیریم، کدام گزینه در مورد گلوله‌ای که در راستای قائم به سمت بالا پرتاب می‌شود، (v_0) درست است؟

- الف - زمان بالا رفتن از زمان پایین آمدن گلوله بیش‌تر است.
 ب - زمان بالا رفتن و زمان پایین آمدن گلوله مساوی است.
 ج - زمان بالا رفتن از زمان پایین آمدن گلوله کم‌تر است.
 د - بسته به مقدار سرعت اولیه، زمان بالا رفتن یا زمان پایین آمدن گلوله کم‌تر است.

۲- ذره‌ای به جرم m مطابق شکل با سرعت v_0 به سوی دو جرم ساکن m و M که با فاصله‌ای از هم قرار گرفته‌اند، می‌رود. فرض کنید برخوردها کش‌سان و رو در رو باشد.

- الف - برای $M \leq m$ دو برخورد و برای $M > m$ سه برخورد روی می‌دهد.
 ب - برای $M \leq m$ یک برخورد و برای $M > m$ دو برخورد روی می‌دهد.
 ج - برای $M \leq m$ دو برخورد و برای $M > m$ یک برخورد روی می‌دهد.
 د - برای $M \leq m$ سه برخورد و برای $M > m$ دو برخورد روی می‌دهد.
- ۳- ذره‌ای به جرم m در لحظه‌ی $t = 0$ با سرعت اولیه‌ی v_0 از مبدأ مختصات پرتاب می‌شود. این ذره تحت نیروی $F = kxv$ نیز قرار دارد. حرکت یک بعدی، x مکان ذره، v سرعت آن و k ضریبی ثابت است. مکان ذره بر حسب زمان را به دست آورید.

الف - $x = \sqrt{2mv_0/k} \tan t$

ب - $x = \sqrt{2mv_0/k} \tan(\sqrt{kv_0/(2m)} t)$

ج - $x = \sqrt{2k/(mv_0)} \tan(\sqrt{kv_0/(2m)} t)$

د - $x = v_0 t \tan(\sqrt{2k/(mv_0)} t)$

۴- ذره‌ای به جرم m تحت تأثیر پتانسیل مرکزی‌ی $V = kr^4$ ، $k > 0$ قرار گرفته است. انرژی کل و اندازه‌ی حرکت زاویه‌ای‌ی ذره که به ازای آن ذره مسیری دایره‌ای به شعاع a دارد به ترتیب عبارتند از

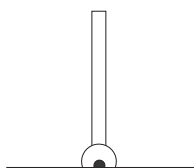
الف - $L = 2a^3\sqrt{mk}$, $E = \sqrt{2}ka^4$

ب - $L = a^3\sqrt{mk}$, $E = 2ka^4$

ج - $L = 3a^3\sqrt{mk}$, $E = \sqrt{3}ka^4$

د - $L = 2a^3\sqrt{mk}$, $E = 3ka^4$

۵- میله‌ای هم‌گن به طول $2a$ به صورت عمودی روی سطحی افقی لولا شده است. از اصطکاک لولا صرف‌نظر کنید. با اختلال کوچکی میله شروع به افتادن می‌کند. سرعت زاویه‌ای آن هنگام رسیدن به زمین عبارت است از:

الف - $3/2\sqrt{g/a}$ ب - $\sqrt{2g/(3a)}$ ج - $\sqrt{3g/(2a)}$ د - $2/3\sqrt{g/a}$

۶- کره‌ای توپُر به جرم M و شعاع a بدون لغزش بر سطحی می‌غلتد. زاویه‌ی شیب سطح شیب‌دار θ است. شتاب مرکز جرم کره عبارت است از

الف - $5/7g \sin \theta$ ب - $3/2g \sin \theta$ ج - $7/5g \sin \theta$ د - $2/3g \sin \theta$

۷- معادله‌ی حرکت ذره‌ای به جرم m که به نوسان‌گر میرایی واداشته وصل است، $m\ddot{x} + b\dot{x} + kx = F_0e^{-at}$ است. F_0 و a مقادیری ثابت و $k = ma^2$ و $b = ma$ است. مکان ذره بر حسب زمان کدام است؟ (A, C_1, C_2 مقادیری ثابت هستند).

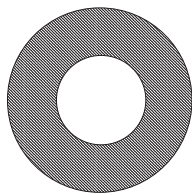
الف - $x(t) = Ae^{-at/2} \cos(a\sqrt{3}t/2 + \theta) + (F_0/ma^2)e^{-at}$

ب - $x(t) = (C_1 + C_2t)Ae^{-at/2} + (F_0/ma^2)e^{-at}$

ج - $x(t) = Ae^{-at} \cos(a\sqrt{3}t/2 + \theta) + (F_0/ma^2)e^{-at}$

د - $x(t) = At^2e^{-at/2} + (F_0/ma^2)e^{-at}$

۸- ناحیه‌ی میان دو کره‌ی هم‌مرکز یعنی $b < r < a$ با ماده‌ای با چگالی یک‌نواخت ρ پر شده است. اندازه‌ی میدان گرانشی در نقطه‌ای به فاصله‌ی r ، $b < r < a$ ، چه قدر است؟

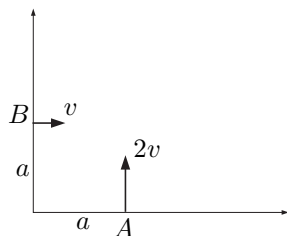
الف - $g = 4\pi/3 G\rho(r - b^3/r^2)$

ب - $g = 4\pi/3 G\rho(r + b^3/r^2)$

ج - $g = 4\pi/3 G\rho a^3/r^2$

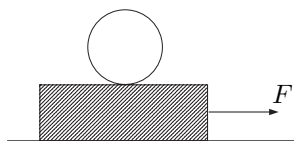
د - $g = 4\pi/3 G\rho(r - b)/r^3$

۹- دو ذره با سرعت‌های اولیه‌ی v و $2v$ حرکت می‌کنند و به ترتیب از نقاط A و B رد می‌شوند. کم‌ترین فاصله‌ی دو ذره چه قدر است؟

الف - صفر ب - $5a/3$ ج - $a\sqrt{5}$ د - $a/\sqrt{5}$

۱۰- بر روی جسمی به جرم M اُستوانه‌ای توپُر به جرم m و شعاع r قرار داده‌ایم. جرم M را با نیروی F می‌کشیم، به طوری که اُستوانه روی آن کاملاً بغلند. حداقل ضریب اصطکاک ایستایی بین جرم M و اُستوانه چه قدر باشد تا لغزش پیش نیاید؟ اصطکاک بین M و زمین ناچیز است.

الف - $F/(mg + 3Mg)$

ب - $F/(mg + Mg)$

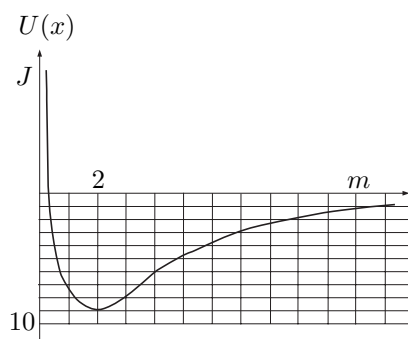
ج - $F/(2mg + 3Mg)$

د - $F/(3mg + 2Mg)$

۱۱- سرعت آب رودخانه‌ای مثل وُلگا در شمال مازندران 3Km/h است. مسیر رودخانه خطی راست نیست، گاهی به چپ و گاهی به راست می‌پیچد. انتظار دارید آب دیواره‌ی کدام ساحل رودخانه را بیش‌تر بکند؟

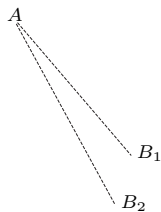
- الف- وقتی رودخانه به سمت راست می‌پیچد، حتماً سمت چپ رودخانه را می‌کند.
 ب- وقتی رودخانه به سمت چپ می‌پیچد، حتماً سمت راست رودخانه را می‌کند.
 ج- وقتی رودخانه به سمت راست می‌پیچد، حتماً سمت راست رودخانه را می‌کند.
 د- وقتی رودخانه به سمت چپ می‌پیچد، حتماً سمت چپ رودخانه را می‌کند.

۱۲- ذره‌ای به جرم 2Kg تحت تأثیر پتانسیل $U(x)$ و در حالت تعادل پایدار است. سرعت اولیه‌ی v_0 (بر حسب m/s) به ذره می‌دهیم تا کاملاً از قید پتانسیل آزاد شود. کدام یک از محدوده مقادیر زیر این مقصود را برآورده می‌کند؟

- الف- $2 \leq v_0 \leq 4$
 ب- $1/\sqrt{3} < v_0 \leq \sqrt{3}$
 ج- $1 \leq v_0 \leq \sqrt{3}$
 د- $3 \leq v_0 \leq 4$

۱۳- ذره‌ای را در نقطه‌ی A در میدان گرانشی‌ی یک‌نواختی در نظر بگیرید. سطح شیب‌داری با اصطکاک ناچیز که شیب آن را به دل‌خواه می‌توان تغییر داد، در اختیار داریم. در زمان $t = 0$ ذره را از نقطه‌ی A رها می‌کنیم. در زمان $t = T$ ذره به نقطه‌ی B_1 می‌رسد. اگر شیب سطح شیب‌دار کمی بیش‌تر بود ذره به نقطه‌ی B_2 می‌رسید و با تغییر شیب سطح شیب‌دار ذره در مدت T از نقطه‌ی A به ترتیب به نقاط B_3, B_4, \dots می‌رسید. نقاط $B_1, B_2, B_3, B_4, \dots$ روی چه منحنی‌ای قرار دارند؟

الف - بیضی ب - دایره ج - سهمی د - خط راست

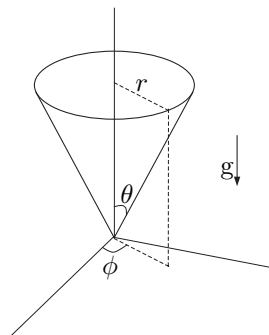
۱۴ - جسمی به جرم m تحت تأثیر نیروی $\vec{F} = (k/r^2)\hat{r}$ قرار دارد. k مقداری ثابت و r فاصله‌ی جسم از مرکز نیرو، \vec{L} اندازه‌ی حرکت زاویه‌ای نسبت به مرکز نیرو و \vec{V} سرعت جسم است. کدامیک از کمیت‌های زیر معرف یک ثابت حرکت است؟

الف - $\vec{V} \cdot \vec{L} - kr$ ب - $\vec{V} \times \vec{L} - k\vec{r}/r$
 ج - $\vec{V} \times \vec{L} + k\vec{r}/r$ د - $\vec{V} \cdot \vec{L} + kr$

۱۵ - دنباله‌دار هالی هر ۷۶ سال یک‌بار به دور خورشید می‌گردد. قطر بزرگ بیضی مدار هالی تقریباً چند برابر قطر بزرگ مدار زمین به دور خورشید است؟

الف - ۹ برابر ب - ۱۸ برابر ج - ۳۵ برابر د - ۷۶ برابر

۱۶ - ذره‌ای به جرم m مقید است که روی سطح درونی مخروطی با زاویه‌ی نیم‌رأس θ حرکت کند. لاگرانژی حرکت این جرم چیست؟

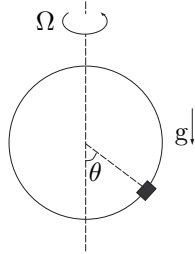
الف - $L = \frac{1}{2}m\left(\frac{\dot{r}^2}{\sin^2 \theta} + r^2 \dot{\phi}\right) - mgr \tan \theta$

ب - $L = \frac{1}{2}m(\dot{r}^2 \cot^2 \theta + r^2 \dot{\phi}) - mgr \cot \theta$

ج - $L = \frac{1}{2}m\left(\frac{\dot{r}^2}{\sin^2 \theta} + r^2 \dot{\phi}\right) - mgr \cot \theta$

د - $L = \frac{1}{2}m\left(\frac{\dot{r}^2}{\cos^2 \theta} + r^2 \dot{\phi}\right) - mgr \tan \theta$

۱۷- دانه‌ی تسبیحی به جرم m می‌تواند بر روی حلقه‌ی دایره‌ای قائمی به شعاع R بدون اصطکاک بلغزد. حلقه را با سرعت زاویه‌ای ثابت Ω می‌چرخانیم. کدام گزینه صحیح است؟

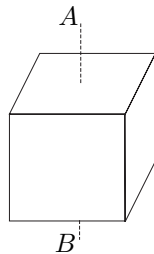
الف- به ازای هر مقداری برای Ω ، $\theta = 0$ هم‌واره تعادل پایدار و $\theta = \pi$ تعادل ناپایدار است.

ب- به ازای $\Omega > \sqrt{g/R}$ ، $\theta = 0$ هم‌واره تعادل پایدار و $\theta = \pi$ تعادل ناپایدار است.

ج- به ازای $\Omega < \sqrt{g/R}$ ، $\theta = 0$ هم‌واره تعادل پایدار و $\theta = \pi$ تعادل ناپایدار است.

د- به ازای $\Omega < \sqrt{g/R}$ ، هم‌واره زاویه‌ای مثل θ_0 ($0 < \theta_0 < \pi$) وجود دارد که جرم m در آن زاویه در تعادل پایدار باشد.

۱۸- لختی‌ی دورانی مکعبی حول خط AB ، که عمود بر قاعده‌اش است و از مرکز آن می‌گذرد، I_0 است. این مکعب را با سرعت زاویه‌ای ω_0 حول یکی از قطرهای اصلی‌اش دوران می‌دهیم. انرژی جنبشی آن چه قدر است؟

ب- $\sqrt{2}I_0\omega_0^2$

د- $I_0\omega_0^2/2$

الف- $2I_0\omega_0^2$

ج- $\sqrt{2}I_0\omega_0^2/2$

۱۹- تانسور ماند جسمی در دستگاه مختصات دکارتی (xyz)

$$\mathbf{I} = ma^2 \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & -1/2 \\ 0 & -1/2 & 1 \end{pmatrix}$$

است. اگر بردار سرعت زاویه‌ای این جسم $\vec{\omega} = \sqrt{2}/2 (\hat{j} + \hat{k})$ باشد، انرژی جنبشی آن

چه قدر است؟

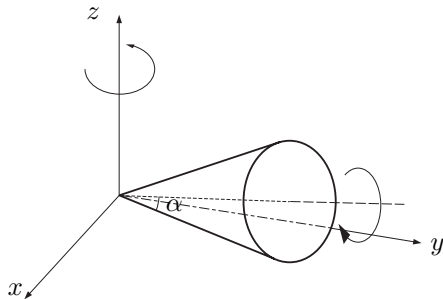
ب - $ma^2/4$

الف - $ma^2/2$

د - $ma^2/6$

ج - ma^2

۲۰ - مخروطی مطابق شکل حول محور z روی زمین بدون لغزش می‌غلتد. رأس مخروط هم‌واره در مبدأ است. مؤلفه‌ی سرعت زاویه‌ای مخروط در راستای z ، ω_0 است. مؤلفه‌ی سرعت زاویه‌ای مخروط در راستای محور تقارنش چه قدر است؟

ب - $\omega_0 \cot \alpha$

الف - $\omega_0 \tan \alpha$

د - $\omega_0 \cos \alpha$

ج - $\omega_0 / \sin \alpha$

۵-۲ آزمون سال ۱۳۷۹

۱- ذره‌ای به جرم m که در ابتدا ساکن است در زمان $t = 0$ با شتاب ثابت a_1 شروع به حرکت می‌کند. در زمان t_1 شتاب ناگهان دو برابر می‌شود و تا زمان $2t_1$ با همین شتاب حرکت می‌کند. جابه‌جایی ذره در زمان $2t_1$ چه قدر است؟

الف - $5a_1t_1^2/2$ ب - $3a_1t_1^2/2$

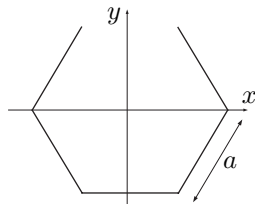
ج - $5a_1t_1^2/3$ د - $2a_1t_1^2/2$

۲- ذره‌ای به جرم m را روی محور x و به فاصله‌ی b از مبدأ نگه داشته‌ایم. نیروی $\vec{F} = -k/x^2 \hat{i}$, $k > 0$ به آن وارد می‌شود. اگر ذره را رها کنیم چه مدت طول می‌کشد تا ذره به مبدأ برسد.

الف - $\pi(mb^3/4k)^{1/2}$ ب - $\pi(mb^3/8k)^{1/2}$

ج - $\pi(mb^2/8k)^{1/2}$ د - $\pi(mb^2/4k)^{1/2}$

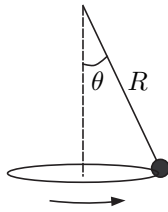
۳- سیم نازکی مطابق شکل را به شکل یک شش ضلعی منتظم در آورده‌ایم. y_{cm} مؤلفه‌ی y مرکز جرم را به دست آورید.

الف - $a\sqrt{3}/15$ ب - $a\sqrt{3}/10$

ج - $a\sqrt{3}/10$ د - $a\sqrt{3}/5$

۴- آونگی مخروطی مطابق شکل با شتاب A در حال سقوط است. با فرض آن که زاویه‌ی θ ثابت و طول آونگ R باشد، سرعت زاویه‌ای ω چه قدر است؟

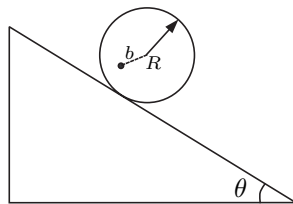
الف - $\sqrt{(g - A)/[R(1 - \sin \theta)]}$

ب - $\sqrt{(g + A)/(R \cos \theta)}$

ج - $\sqrt{(g + A)/[R(1 - \sin \theta)]}$

د - $\sqrt{(g - A)/(R \cos \theta)}$

۵- ذره‌ی سنگینی به جرم M در استوانه‌ای با جرم ناچیز و شعاع R نشانده شده است. فاصله‌ی ذره از محور استوانه b است. به ازای چه شرطی دستگاه تعادل دارد؟ فرض کنید محور استوانه هم‌واره افقی می‌ماند.

ب - $b \geq R \cos \theta$

الف - $b \geq R \sin \theta$

د - $b \leq R \cos \theta$

ج - $b \leq R \sin \theta$

۶- جریانی از سنگ‌ریزه با آهنک μ (تعداد سنگ‌ریزه در واحد زمان) از ارتفاع h بالای ترازویی به داخل آن ریخته می‌شود. جرم هر سنگ‌ریزه m است. اگر برخورد سنگ‌ریزه‌ها و ترازو کاملاً ناکش‌سان باشد، پس از زمان t ترازو چه مقداری را نشان می‌دهد؟ (مبدأ زمان را وقتی بگیرید که اولین سنگ‌ریزه به ترازو می‌خورد.)

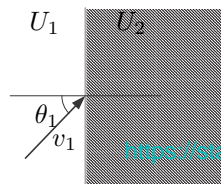
ب - $\mu mg \sqrt{t^2 + h/g}$

الف - $\mu mg \sqrt{t^2 + 2h/g}$

د - $\mu mg(t + \sqrt{h/2g})$

ج - $\mu mg(t + \sqrt{2h/g})$

۷- ذره‌ای به جرم m و سرعت v_1 نیمه‌ای از فضا که انرژی پتانسیل آن ثابت و برابر با U_1 است را ترک می‌کند و وارد ناحیه‌ی دیگری با انرژی پتانسیل ثابت U_2 می‌شود. θ_1 و θ_2 زاویه‌ی بین بردار سرعت در دو ناحیه و خط عمود بر فصل مشترک دو ناحیه است. کدامیک از روابط زیر صحیح است؟

<http://www.staff.alzahra.ac.ir/aghahammadi>

https://www.youtube.com/channel/UCFGDIcj-NiSA_o4AeVtfkSg

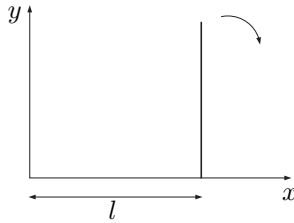
الف - $\sin \theta_1 / \sin \theta_2 = U_2 / U_1$

ب - $\sin \theta_1 / \sin \theta_2 = 1 + (U_1 - U_2) / (U_1 + U_2)$

ج - $\sin \theta_1 / \sin \theta_2 = \sqrt{1 + 2(U_1 - U_2) / (mv_1^2)}$

د - $\sin \theta_1 / \sin \theta_2 = 1 + 2(U_1 - U_2) / (mv_1^2)$

۸- میله‌ای هم‌گن به طول l در حالت قائم نگه داشته شده است. با اختلال کوچکی میله می‌افتد و نقطه‌ی تماس میله روی زمین می‌لغزد. ضریب اصطکاک میله با زمین μ است. هنگامی که مرکز جرم میله اولین بار به زمین می‌خورد، کدام یک از روابط زیر برای x_{cm} میله صحیح است؟ فرض کنید در این مرحله نقطه‌ی اتکای میله از روی زمین بلند نشود.

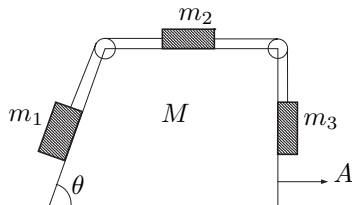
الف - $l < x_{cm} < 3l/2$

ب - $l/2 < x_{cm} < l$

ج - $0 < x_{cm} < l/2$

د - $x_{cm} = l$

۹- در شکل زیر تمام سطوح بدون اصطکاک هستند. جرم M با شتاب ثابت A کشیده می‌شود. چه شرطی برقرار باشد تا m_3 نسبت به M ساکن بماند؟

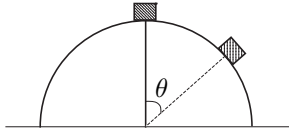
الف - $A = g(m_3 - m_1 \sin \theta) / (m_2 + m_1 \cos \theta)$

ب - $A = g(m_3 - m_1 \sin \theta) / (m_1 + m_2 + m_3)$

ج - $A = g(m_3 - m_1 \sin \theta - m_2) / (m_2 + m_1 \cos \theta)$

د - $A = g(m_3 - m_1 \sin \theta - m_2) / (m_1 + m_2 + m_3)$

۱۰- ذره‌ای به جرم m با اختلال کوچکی از روی نیم‌کره‌ای شروع به لغزیدن می‌کند. ضریب اصطکاک جرم m با سطح نیم‌کره $\mu \neq 0$ است. زاویه‌ی جدا شدن جرم m از سطح نیم‌کره، θ_0 در کدام یک از روابط زیر صدق می‌کند؟

الف- به ازای هر مقدار غیر صفری از μ ، $\cos \theta_0 > 2/3$

ب- به ازای هر مقدار μ ، $\cos \theta_0 = 2/3$

ج- به ازای هر مقدار غیر صفری از μ ، $\cos \theta_0 < 2/3$

د- بسته به مقدار μ ، θ_0 هر مقداری بین 0 و $\pi/2$ را می‌تواند اختیار کند.

۱۱- ذره‌ای با بار q_1 در مبدأ مختصات ثابت نگه داشته شده است. ذره‌ی دیگری با بار q_2

($q_1 q_2 > 0$)، به سمت آن پرتاب می‌شود. مسیر ذره‌ی تابیده

الف- حتماً یا خط راست و یا سهمی است.

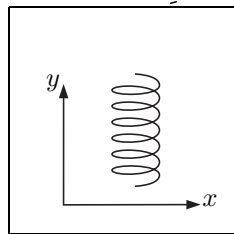
ب- حتماً دایره است.

ج- حتماً یا خط راست و یا هذلولی است.

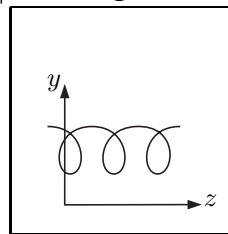
د- بسته به مقدار سرعت اولیه ممکن است دایره، سهمی، خط راست و یا هذلولی باشد.

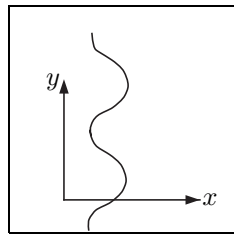
۱۲- ذره‌ی باردار تحت تأثیر میدان مغناطیسی ثابتی در جهت z و میدان الکتریکی

ثابتی در جهت y قرار می‌گیرد. کدام یک از شکل‌های زیر می‌تواند مسیر ذره باشد؟

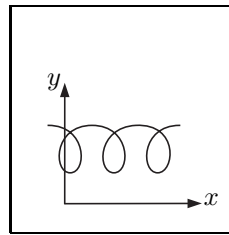

ب-

د -

ج -

۱۳- ذره‌ای به جرم m تحت تأثیر نیروی مرکزی $F = -kr^n \hat{r}$ ($k > 0$) قرار دارد. بسامد نوسان‌های شعاعی آن برای اختلال کوچکی نسبت به حرکت دایره‌ای با شعاع a کدام است؟

ب - $\omega = \sqrt{ka^{n-1}(n+3)/m}$

الف - $\omega = \sqrt{ka^{n-1}/m}$

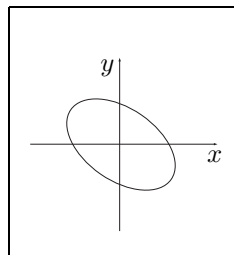
د - $\omega = \sqrt{4ka^{n-1}/m}$

ج - $\omega = \sqrt{ka^{n-1}(n+2)/m}$

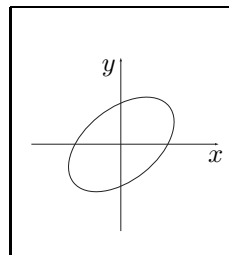
۱۴- نوسان گرهمانگ دو بعدی‌ای را در نظر بگیرید، که x و y مؤلفه‌های مکان نوسان‌گر از رابطه‌ی زیر به دست می‌آیند.

$$x = A_1 \cos(\omega t + \theta_1) \quad y = A_2 \cos(2\omega t + \theta_1)$$

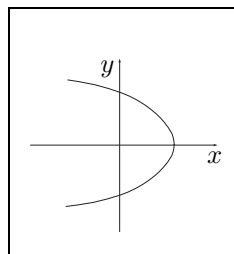
مسیر ذره در فضا کدام یک از شکل‌های زیر می‌تواند باشد؟

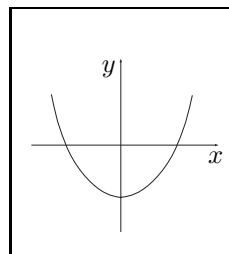
ب -

الف -

د -

ج -

۱۵- لاگرانژی ذره‌ای در مختصات استوانه‌ای عبارت است از

$$L = m/2 (\dot{z}^2 + \dot{\rho}^2 + \rho^2 \dot{\phi}^2) - V(\rho, z - a\phi)$$

کدام یک از کمیت‌های زیر پایسته هستند؟ p_i تکانه‌ی تعمیم یافته‌ی مزدوج مختصه‌ی q_i و a عددی ثابت است.

الف - p_ρ ب - $p_\phi + ap_z$

ج - $p_\phi - ap_z$ د - $p_z - p_\phi + p_\rho$

۱۶- لاگرانژی ذره‌ای به جرم m و بار q که تحت تأثیر میدان مغناطیسی ثابتی قرار دارد، عبارت است از

$$L = m/2(\dot{x}^2 + \dot{y}^2 + \dot{z}^2) + q\dot{x}A/c$$

که A پتانسیل برداری است. p_i ها تکانه‌های تعمیم یافته هستند. همیلتونی سیستم عبارت است از

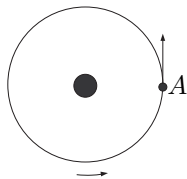
الف - $H = 1/(2m) [(p_x + qA/c)^2 + p_y^2 + p_z^2]$

ب - $H = 1/(2m) [(p_x - qA/c)^2 + p_y^2 + p_z^2]$

ج - $H = 1/(2m) [(p_x^2 + p_y^2 + p_z^2) + qA/c]$

د - $H = 1/(2m) [(p_x^2 + p_y^2 + p_z^2) - qA/c]$

۱۷- ماهواره‌ای به جرم M با سرعت v_0 تحت تأثیر نیروی گرانش سیاره‌ای در مسیر دایره‌ای به دور سیاره می‌گردد. وقتی ماهواره به نقطه‌ی A می‌رسد، بخشی از آن به جرم $M/3$ و با سرعت $v_0/3$ نسبت به ماهواره از آن جدا می‌شود. سرعت تکه‌ی جداشده به سمت عقب ماهواره و مماس بر مسیر ماهواره است. مسیر ماهواره کدام است؟

الف - بیضی‌ای خواهد بود که A نقطه‌ی اوج آن است.

ب - بیضی‌ای خواهد بود که A نقطه‌ی حضیض آن است.

ج - هم‌چنان دایره است.

د - یک سهمی خواهد شد.

۱۸- لختی دورانی مستطیلی به جرم m و به ابعاد a و b حول قطرش عبارت است از

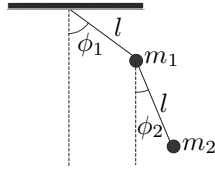
الف - $m(a^2 + b^2)/12$

ب - $m(a^3 + b^3)/[12\sqrt{a^2 + b^2}]$

ج - $m(a^4 + b^4)/[12(a^2 + b^2)]$

د - $ma^2b^2/[6(a^2 + b^2)]$

۱۹- یک آونگ دوتایی مطابق شکل در نظر بگیرید. لاگرانژی این سیستم عبارت است از

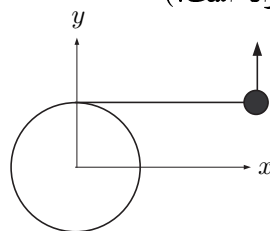
الف-
$$L = (m_1 + m_2)/2 l^2 \dot{\phi}_1^2 + m_2/2 l^2 \dot{\phi}_2^2 + m_2 l^2 \dot{\phi}_1 \dot{\phi}_2 \cos(\phi_1 - \phi_2) + (m_1 + m_2)gl \cos \phi_1 + m_2 gl \cos \phi_2$$

ب-
$$L = m_1/2 l^2 \dot{\phi}_1^2 + m_2/2 l^2 \dot{\phi}_2^2 + (m_1 + m_2)gl \cos \phi_1 + m_2 gl \cos \phi_2$$

ج-
$$L = m_1/2 l^2 \dot{\phi}_1^2 + m_2/2 l^2 \dot{\phi}_2^2 + m_1 gl \cos \phi_1 + m_2 gl \cos \phi_2$$

د-
$$L = (m_1 + m_2)/2 l^2 \dot{\phi}_1^2 + m_2/2 l^2 \dot{\phi}_2^2 - m_2 l^2 \dot{\phi}_1 \dot{\phi}_2 \cos(\phi_1 - \phi_2) + (m_1 + m_2)gl \cos \phi_1 + m_2 gl \cos \phi_2$$

۲۰- نخ‌ای که به دور استوانه‌ای پیچیده شده به ذره‌ای به جرم m می‌بندیم. ضربه‌ای در راستای y به ذره وارد می‌کنیم به طوری که گلوله استوانه را دور بزند و در نتیجه نخ دور استوانه باز شود اصطکاک بین m و میز ناچیز است. کدام یک از گزینه‌ها صحیح اند. (E انرژی، L_z تکانه‌ی زاویه‌ای جرم m نسبت به مرکز استوانه است.)

الف- فقط E پایسته است.

ب- فقط L_z پایسته است.

ج- E و L_z هر دو پایسته‌اند.

د- نه E و نه L_z هیچ کدام پایسته نیستند.

۶-۲ آزمون سال ۱۳۸۰

۱- y_{cm} ، مؤلفه‌ی y مکان مرکز جرم سطح محصور بین سهمی $y = x^2/b$ و خط $y = b$ کدام است؟

الف - $b/2$ ب - $2b/3$ ج - $3b/5$ د - $b\sqrt{2}$

۲- کامیونی روی جاده‌ی مستقیمی حرکت می‌کند. راننده ناگهان ترمز می‌کند. به علت شتاب منفی $g/2$ جعبه‌ای که در عقب کامیون قرار دارد رو به جلو می‌لغزد. ضریب اصطکاک لغزشی بین جعبه و کامیون $1/3$ است. اندازه‌ی شتاب جعبه نسبت به کامیون چه قدر است؟

الف - $g/2$ ب - $g/3$ ج - $g/4$ د - $g/6$

۳- دو جسم از بالای برجی هم‌زمان و با سرعت اولیه‌ی یک‌سان v_0 در راستای قائم، یکی به سمت بالا و دیگری به سمت پایین پرتاب می‌شوند. فاصله‌ی دو جسم نسبت به زمان کدام یک از مقادیر زیر است؟

الف - $2v_0t$ ب - $gt^2 + 2v_0t$ ج - $gt^2 - 2v_0t$ د - gt^2

۴- دو قطره‌ی باران هر یک به جرم m با فاصله‌ی زمانی τ از ابر ساکنی فرو می‌ریزند. زمان سقوط قطره‌ی دوم را $t = 0$ بگیرد. با فرض آن که مقاومت هوا $f = -bv$ باشد، فاصله‌ی دو قطره‌ی باران بر حسب زمان کدام است؟

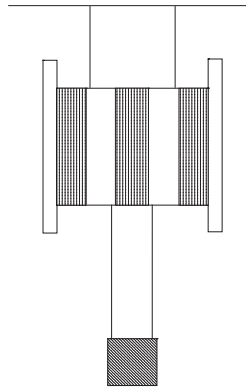
الف - $\frac{mg}{b}[\tau + \frac{m}{b}e^{-bt/m}(1 - e^{b\tau/m})]$
 ب - $\frac{mg}{b}[\tau - \frac{m}{b}e^{-bt/m}(1 - e^{b\tau/m})]$
 ج - $\frac{mg}{b}[\tau + \frac{m}{b}e^{-bt/m}(1 - e^{-b\tau/m})]$
 د - $\frac{mg}{b}[\tau - \frac{m}{b}e^{-bt/m}(1 - e^{b\tau/m})]$

۵- قرقره‌ای به جرم M و شعاع r در حال سقوط است. نخ‌ی که به دور قرقره پیچیده شده به سقف متصل است. جرم m نیز مطابق شکل با نخ‌ی که به دور قرقره پیچیده شده به آن متصل شده است. لختی دورانی قرقره نسبت به محور تقارنش I است. با فرض آن که نخ‌ها هم‌واره قائم بمانند، شتاب قرقره کدام است؟

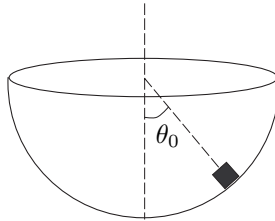
الف - $g(M + m)/(m + MI/r^2)$
 ب - $g(M + 2m)/(4m + M + I/r^2)$

ج - $g(M + 2m)/(2m + M + I/r^2)$

د - $g(M + 4m)/(2m + M + I/r^2)$

۶- ذره‌ای در امتداد سطح داخلی یک نیم کره‌ی ثابت به شعاع r با سرعت افقی v_0 مماس بر سطح نیم کره‌ای مطابق شکل شروع به حرکت می‌کند. کم‌ترین مقدار v_0 چه قدر باشد تا ذره به بالای نیم کره برسد.

ب - $\sqrt{2gr \cos \theta / \sin \theta}$

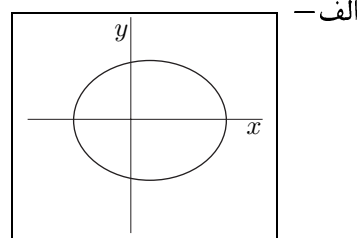
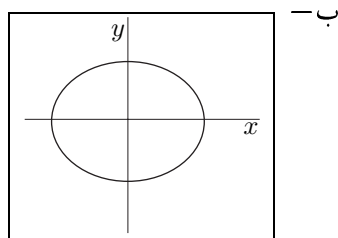
الف - $\sqrt{2gr \sin \theta / \cos^2 \theta}$

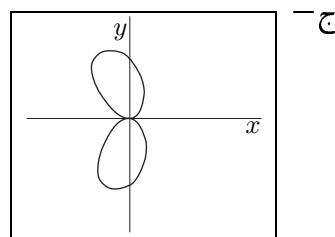
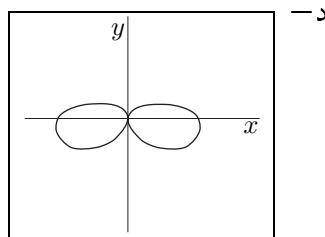
د - $\sqrt{2gr / \cos \theta}$

ج - $\sqrt{2gr / \cos^2 \theta}$

۷- ذره‌ای تحت تأثیر نیرویی مرکزی روی دایره‌ای به شعاع a حرکت می‌کند. اگر فرکانس نوسان‌های شعاعی ω حول این حرکت دایره‌ای را محاسبه کنیم $\omega = 2\dot{\theta}$ می‌شود. $\dot{\theta}$ سرعت زاویه‌ای حرکت دایره‌ای است. ضربه‌ی کوچکی به ذره زده می‌شود. کدام یک از

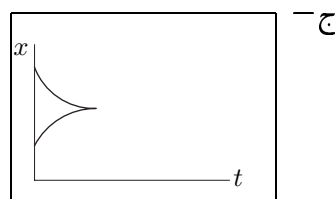
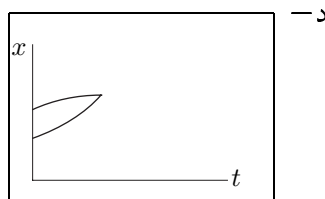
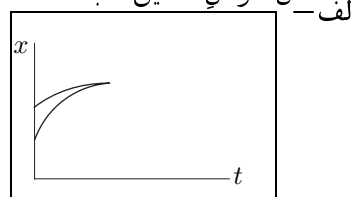
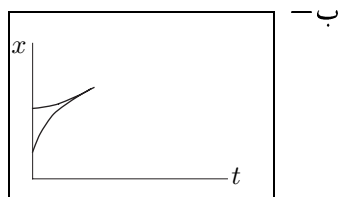
شکل‌های زیر می‌تواند معرف حرکت ذره باشد؟

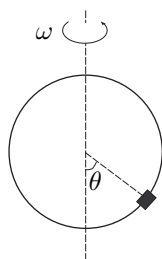

۸- ماشین A در حال حرکت به سمت شمال و ماشین B در حال حرکت به سمت جنوب است که رانندگان ماشین‌ها هم‌دیگر را می‌بینند و برای جلوگیری از تصادف ترمز می‌کنند. جهت شمال را جهت مثبت x بگیرید. کدام یک از نمودارهای زیر می‌تواند معرف منحنی

مکان-زمان ماشین‌ها باشد؟

۹- سیمی نازک از درون دانه‌ی تسبیحی به جرم m گذرانده و به شکل حلقه‌ای به شعاع a درآمده است. حلقه با سرعت زاویه‌ای ثابت ω و دل‌خواه دور می‌کند. کدام یک از کمیت‌های زیر ثابت حرکت هستند؟

الف $\frac{m}{2}(r^2\dot{\theta}^2 + r^2 \sin^2 \theta \omega^2) + mgr \cos \theta$

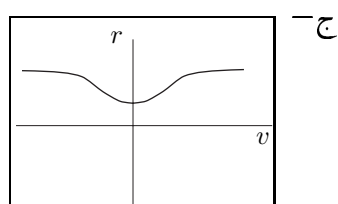
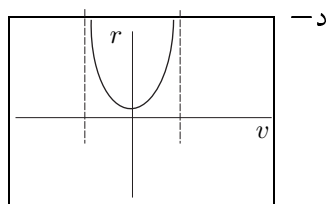
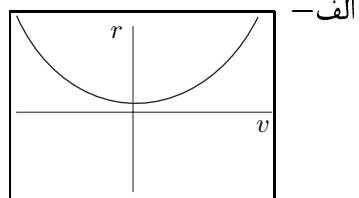
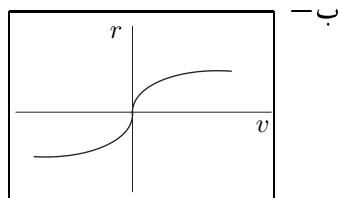
ب $\frac{m}{2}(r^2\dot{\theta}^2 + r^2 \sin^2 \theta \omega^2) - mgr \cos \theta$

ج $\frac{m}{2}(r^2\dot{\theta}^2 - r^2 \sin^2 \theta \omega^2) + mgr \cos \theta$

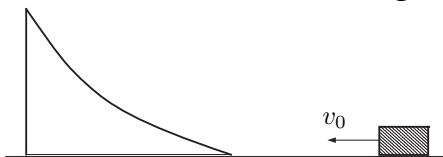
د $\frac{m}{2}(r^2\dot{\theta}^2 - r^2 \sin^2 \theta \omega^2) - mgr \cos \theta$

۱۰- ذره‌ای با بار q را در نقطه‌ای قرار می‌دهیم. از فاصله‌ی بسیار دوری ذره‌ی مشابهی به سمت آن پرتاب می‌شود. منحنی فاصله‌ی دو ذره r بر حسب سرعت نسبی آن‌ها v کدام

شکل می‌تواند باشد؟

۱۱- جسمی به جرم m با سرعت اولیه‌ی v_0 به سمت سطح شیب‌داری به جرم $2m$ که ساکن است حرکت می‌کند و از آن بالا می‌رود. اصطکاک بین کلیه‌ی سطوح را ناچیز بگیرید. جرم m حداکثر تا چه ارتفاعی بالا می‌رود؟

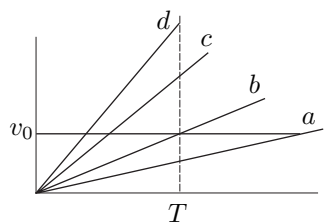

الف- $v_0^2/(3g)$ ب- $v_0^2/(6g)$ ج- $2v_0^2/(5g)$ د- $2v_0^2/(3g)$

۱۲- ذره‌ای در صفحه‌ی xy از مبدأ مختصات با سرعت $\vec{v} = ax\hat{i} + b\hat{j}$ حرکت می‌کند. a و b مقادیر ثابتی هستند. معادله‌ی مسیر ذره عبارت است از

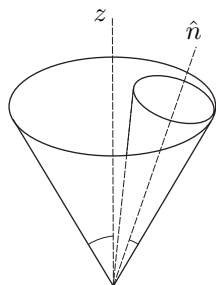
الف- $y = b/a \ln(x+1)$ ب- $x=0, y=bt$
 ج- $y = b/a \ln(x^2+1)$ د- $x = e^{at}, y = bt$

۱۳- کامیونی با سرعت ثابت v_0 درست در لحظه‌ی سبز شدن چراغ راه‌نمایی به چهارراه می‌رسد و بدون تغییر سرعت از چهارراه می‌گذرد. در همین لحظه ماشینی با شتاب ثابت از چهارراه شروع به حرکت می‌کند و بعد از زمان T به کامیون می‌رسد. کدام یک از نمودارهای زیر می‌تواند سرعت ماشین بر حسب زمان را نشان دهد؟

الف - نمودار a ب - نمودار b ج - نمودار c د - نمودار d

۱۴- درون مخروط ثابتی با زاویه‌ی نیم‌رأس α ، مخروطی با زاویه‌ی نیم‌رأس β می‌غلتد. سرعت زاویه‌ای دوران مخروط حول محور تقارن \hat{n} ، ω است. اندازه‌ی سرعت زاویه‌ای در راستای محور z چه قدر است؟

الف - $\omega \cos(\alpha - \beta)$

ب - $\omega \sin \alpha / \cos(\alpha - \beta)$

ج - $\omega \sin \beta / \cos(\alpha - \beta)$

د - $\omega \sin \beta / \sin \alpha$

۱۵- جسمی با سرعت زاویه‌ای ثابت ω می‌چرخد و اندازه‌ی حرکت زاویه‌ای آن L است. کدام یک از گزاره‌های زیر درست است؟

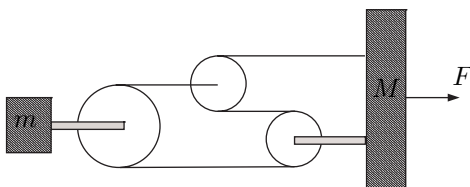
الف - ω حتماً با L موازی است.

ب - گشتاور خارجی حتماً صفر است.

ج - اگر گشتاور خارجی صفر باشد، ω حتماً در راستای L است.

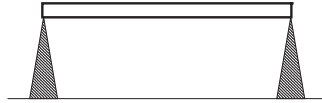
د - گشتاور خارجی حتماً در راستای L است.

۱۶- جرم‌های M و m روی سطحی افقی قرار دارند. اصطکاک بین سطوح و جرم نخ و قرقره‌ها ناچیز است. جرم M با نیروی افقی F کشیده می‌شود. اندازه‌ی شتاب نسبی دو جسم چه قدر است؟

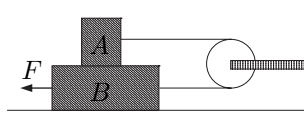
الف - $F(1/M - 1/m)$ ب - $F(1/m - 1/M)$ ج - F/M د - صفر

۱۷ - میله‌ای به جرم m و طول L مطابق شکل روی دو پایه قرار دارد. ناگهان یکی از پایه‌ها را از زیر آن می‌کشیم. میله می‌افتد. شتاب مرکز جرم میله در لحظه‌ی رها شدن چه قدر است؟

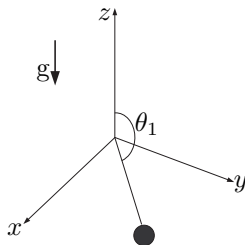
الف - g ب - $3g/4$ ج - $g/2$ د - $g/4$

۱۸ - جرم جسم A ، $3m$ و جرم جسم B ، m و ضریب اصطکاک لغزشی و ایستایی بین کلیه‌ی سطوح μ_s ، μ_k هستند. جرم نخ، قرقره و اصطکاک نخ و قرقره ناچیز است. نیروی افقی F چه قدر باشد تا جسم A با سرعت ثابت حرکت کند؟

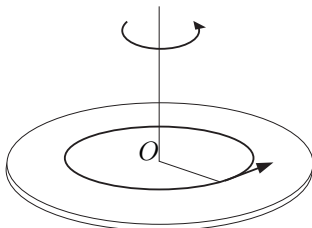
الف - $10\mu_k mg$ ب - $4\mu_k mg$
 ج - $7\mu_k mg$ د - $(2\mu_s + 4\mu_k)mg$

۱۹ - یک آونگ کروی به شعاع R و جرم m و انرژی E در نظر بگیرید. محور z را در راستای قائم و سطح xy را سطح با پتانسیل صفر بگیرید. فرض کنید در زاویه‌ی θ_1 نخ شل می‌شود. کدام گزینه صحیح است؟

الف - $\cos \theta_1 = 2E/(5mgR)$ ب - $\cos \theta_1 = 2E/(3mgR)$
 ج - $\cos \theta_1 = 3E/(4mgR)$ د - $\cos \theta_1 = 4E/(5mgR)$

۲۰- حشره‌ای به جرم m روی صفحه‌ی دایره‌ای شکلی که با سرعت زاویه‌ای ثابت ω دوران می‌کند قرار دارد. محور دوران از مرکز این دایره می‌گذرد. این حشره با سرعت ثابت u نسبت به صفحه و در مسیر دایره‌ای به شعاع R و به مرکز O در حرکت است. کم‌ترین مقدار μ_s ضریب اصطکاک ایستایی‌ی حشره با صفحه چه قدر باشد تا حشره لیز نخورد؟

ب- $(u^2 - 2\omega uR + R^2\omega^2)/(Rg)$

الف- $(u^2 + 2\omega uR + R^2\omega^2)/(Rg)$

د- $(u^2 + 2\omega uR - R^2\omega^2)/(Rg)$

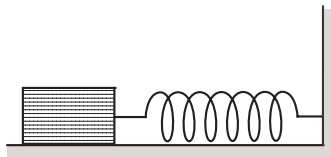
ج- $-(u^2 + 2\omega uR - R^2\omega^2)/(Rg)$

۷-۲ آزمون سال ۱۳۸۱

۱- جسمی به جرم m مطابق شکل با سرعت v به یک فنر غیر ایده آل نزدیک می‌شود. نیروی فنر با رابطه‌ی

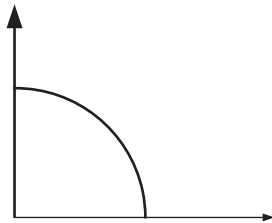
$$F = -k_1x - k_2x^3$$

داده می‌شود که x تغییر طول فنر و k_1 و k_2 ثابت هستند. پس از برخورد m با فنر بیشترین فشردگی آن چه قدر است؟

- الف - $\sqrt{k_1/k_2}$ ب - $\sqrt{k_1/k_2}(\sqrt{1 + (mv^2k_2/k_1^2)} - 1)$
 ج - $\sqrt{k_1/k_2}(\sqrt{1 + (2mv^2k_2/k_1^2)} + 1)$ د - $\sqrt{k_1/k_2}\sqrt{(\sqrt{1 + (2mv^2k_2/k_1^2)} - 1)}$

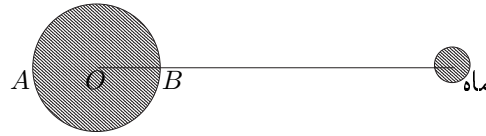
۲- جرم M روی میله‌ای که به شکل ربع دایره‌ای به شعاع R است به طوریک نواخت توزیع شده‌است. اندازه‌ی نیروی گرانش وارد از M بر جرم نقطه‌ای m واقع در مبدأ چه قدر است؟

- الف - $2\sqrt{2}GMm/(\pi R^2)$ ب - $2GMm/(\pi R^2)$
 ج - $GMm/(\pi R^2)$ د - $GMm\sqrt{2}/(\pi R^2)$

۳- ماه باعث نیروی جذر و مدّی بر اقیانوس‌های روی زمین می‌شود. علت این امر اختلاف میدان گرانشی ناشی از ماه در مرکز زمین O و نقاط دیگر، مثلاً A و B است. جرم زمین M و جرم ماه m است. فاصله‌ی مرکز زمین تا ماه را R و شعاع زمین را r بگیرید.

اختلاف بین میدان ناشی از ماه در O و A تقریباً چه قدر است؟

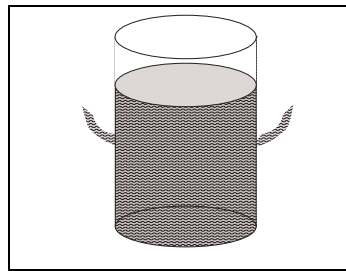
ب - $2GMr/R^3$

الف - Gm/R^2

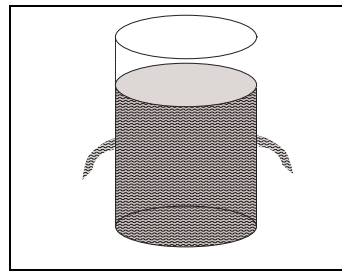
د - Gm/r^2

ج - $2Gmr/R^3$

۴- روی دیواره‌ی لیوانی در ارتفاع یک‌سان دو سوراخ ایجاد کرده‌ایم. این لیوان را تا ارتفاعی بالاتر از سوراخ‌ها با آب پر می‌کنیم و با دست جلوی ریختن آب را می‌گیریم. لیوان آب را رها می‌کنیم. کدام گزینه در مورد بیرون ریختن آب صحیح است؟

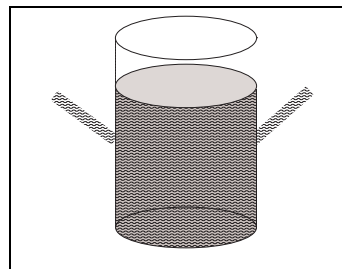

ب -

الف -

د - آب بیرون نمی‌ریزد.

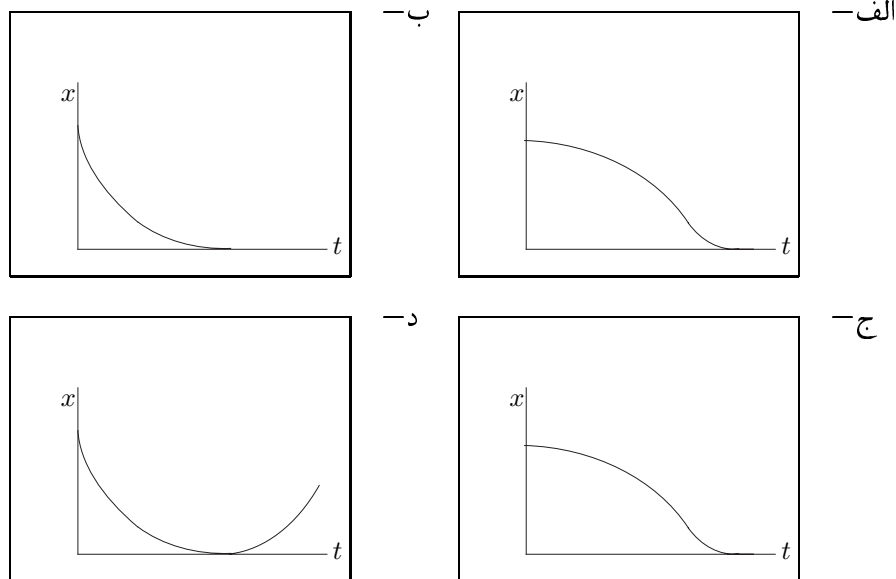

ج -

۵- سرعت ذره‌ای بر حسب مکان ذره x

$$\dot{x} = -a\sqrt{x}, \quad a > 0$$

است. a مقداری ثابت است. منحنی تغییرات مکان بر حسب زمان ذره کدام یک از گزینه‌های زیر می‌تواند باشد؟

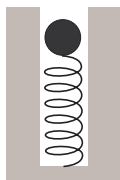
۶- پرتابه‌ای با سرعت اولیه‌ی v_0 و با زاویه‌ی α نسبت به افق از مبدأ مختصات پرتاب می‌شود. زاویه‌ی α چه قدر باشد تا پرتابه هم‌واره فاصله‌اش از نقطه‌ی پرتاب زیاد شود؟

- الف - $\sin \alpha < \frac{2\sqrt{2}}{3}$ ب - $\sin \alpha > \frac{2\sqrt{2}}{3}$
 ج - $\alpha < \pi/3$ د - $\alpha < \pi/4$

۷- قایقی در رودخانه‌ای عمود بر جهت جریان آب و با سرعت ثابت v نسبت به آب حرکت می‌کند. عرض رودخانه d است. سرعت آب رودخانه در کناره‌های رودخانه صفر و به صورت خطی تا وسط رودخانه زیاد می‌شود. در مرکز رودخانه سرعت آب u است. مسافت x_0 که قایق در طول حرکتش از کناره‌ای به کناره‌ی دیگر رودخانه در جهت جریان آب جابه‌جا می‌شود، چه قدر است؟

- الف - $x_0 = vd/(4u)$ ب - $x_0 = vd/(2u)$
 ج - $x_0 = ud/(4v)$ د - $x_0 = ud/(2v)$

۸- مطابق شکل گلوله‌ای روی فنری فشرده که درون لیوانی ثابت شده قرار دارد. اگر فنرها شود، گلوله به طور قائم پرتاب شده و مجدداً درون لیوان می‌افتد. این دستگاه را روی سطح شیب‌دار طولی قرار می‌دهیم. از مقاومت هوا و اصطکاک در حرکت لیوان روی سطح شیب‌دار صرف‌نظر کنید. هنگامی که این دستگاه در حال پایین آمدن از سطح شیب‌دار است فنرها می‌شود. کدام گزینه صحیح است؟

- الف - پس از مدتی گلوله حتماً در لیوان می‌افتد.
 ب - گلوله در نقطه‌ای جلوتر از دستگاه به سطح شیب‌دار می‌خورد.
 ج - گلوله در نقطه‌ای عقب‌تر از دستگاه به سطح شیب‌دار می‌خورد.
 د - بسته به نسبت وزن گلوله و لیوان گلوله در نقطه‌ای عقب‌تر و یا جلوتر از دستگاه به سطح شیب‌دار می‌خورد.

- ۹ - سیستمی دو ستاره‌ای با جرم‌های یک‌سان m در نظر بگیرید. با رصد کردن این سیستم دوره‌ی تناوب گردش دو ستاره T و فاصله‌ی آن‌ها از هم a به دست می‌آید. جرم هر ستاره m چه قدر است؟

الف - $\pi^2 a^3 / (T^2 G)$
 ب - $2\pi^2 a^3 / (T^2 G)$
 ج - $4\pi^2 a^3 / (T^2 G)$
 د - $8\pi^2 a^3 / (T^2 G)$

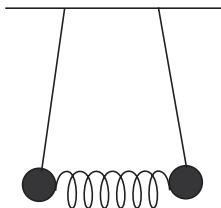
- ۱۰ - یک دستگاه منزوی شامل دو جرم مساوی m است، که در ابتدا در فاصله‌ی r_0 از یک‌دیگر قرار دارند. یکی از این جرم‌ها با سرعت v_0 عمود بر r_0 پرتاب می‌شود. به ازای چه مقادیری از v_0 جسم‌ها در دستگاه مرکز جرم در مداری بیضی شکل حرکت می‌کنند؟ (G ثابت جهانی‌ی گرانش است.)

الف - $v_0 < 2\sqrt{Gm/r_0}$
 ب - $v_0 < \sqrt{Gm/r_0}$
 ج - $v_0 < 2\sqrt{2Gm/r_0}$
 د - $v_0 > \sqrt{2Gm/r_0}$

- ۱۱ - جسمی به جرم m در میدان گرانش ستاره‌ای به جرم M ($M \gg m$) در مداری بیضی شکل حرکت می‌کند. فاصله‌ی جسم از ستاره هنگامی که در دورترین نقطه از ستاره (نقطه‌ی A) است $2a$ و هنگامی که در نزدیک‌ترین نقطه از ستاره (نقطه‌ی B) است a است. سرعت جرم m در نقطه‌ی A چه قدر است؟ (G ثابت جهانی گرانش است.)

الف - $\sqrt{GM/a}$
 ب - $\sqrt{GM/(3a)}$
 ج - $\sqrt{GM/(2a)}$
 د - $\frac{1}{3}\sqrt{GM/a}$

۱۲- دو آونگ هر یک به جرم m و طول l با فنری با جرم ناچیز و ضریب سختی k به هم جفت شده‌اند. بسامد بالاتر نوسان‌های کوچک کدام است؟

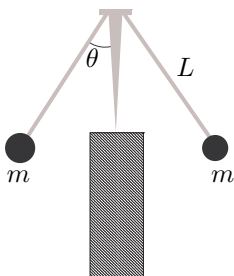
الف - $\sqrt{g/l + k/m}$

ب - $\sqrt{g/l + 2k/m}$

ج - $\sqrt{g/l + 3k/m}$

د - $\sqrt{g/l + 4k/m}$

۱۳- دو جرم با میله‌هایی به طول L به میخی به طول l وصل شده‌اند. جرم میله‌ها و میخ نسبت به جرم m ناچیزند. زاویه‌ی بین میخ و هر یک از میله‌ها θ است. این دستگاه مطابق شکل روی سطح صافی قرار داده می‌شود. تحت چه شرایطی این سیستم تعادل پایدار دارد؟

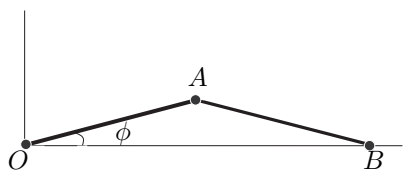
الف - $L \cos \theta < l$

ب - $\theta > \pi/4$

ج - $L \cos 2\theta < l$

د - $L \cos \theta > l$

۱۴- OA و AB میله‌های همگن نازکی به جرم m و طول l هستند، که می‌توانند در صفحه‌ی شکل حرکت کنند. این دو میله در نقطه‌ی A به هم لولا شده‌اند. نقطه‌ی B به آزادی در امتداد محور x می‌لغزد و میله‌ی OA حول نقطه‌ی O می‌تواند بدون اصطکاک دوران کند. زاویه‌ی بین OA و محور x را ϕ می‌نامیم. انرژی جنبشی‌ی این دستگاه چه قدر است؟

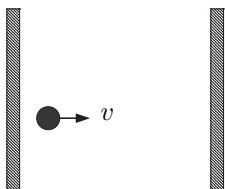
ب- $\frac{3}{2}ml^2\dot{\phi}^2$

الف- $\frac{1}{2}ml^2(1 + 3\sin^2\phi)\dot{\phi}^2$

د- $\frac{1}{3}ml^2\dot{\phi}^2 + \frac{1}{8}ml^2(1 + 3\sin^2\phi)\dot{\phi}^2$

ج- $\frac{1}{3}ml^2(1 + 3\sin^2\phi)\dot{\phi}^2$

۱۵- تویی به جرم m با سرعت v بین دو دیوار حرکت می‌کند. برخورد با دیوارها را کاملاً کش‌سان بگیرید. متوسط زمانی نیروی وارد بر هر دیوار چه قدر است؟

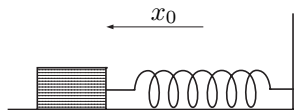
ب- mv^2/l

الف- $2mv^2/l$

د- صفر

ج- $4mv^2/l$

۱۶- جسمی به جرم m مطابق شکل به فنری با ثابت فنر k متصل است. اصطکاک بین m و زمین ضعیف و به مقدار f است. جرم m را به اندازه x_0 می‌کشیم و سپس رها می‌کنیم. به علت کوچک بودن نیروی اصطکاک نسبت به نیروی فنر، جرم m تعداد زیادی نوسان انجام می‌دهد. پس از تقریباً چند نوسان جرم m می‌ایستد؟

ب- kx_0/f

الف- $kx_0/(2f)$

د- $kx_0/(4f)$

ج- $kx_0/(3f)$

۱۷- ذره‌ای به جرم m و بار e در حضور یک دوقطبی ی مغناطیسی ی ثابت $\mathbf{M} = M_0 \hat{k}$ قرار دارد. لاگرانژی ی این دستگاه در مختصات استوانه‌ای کدام یک می‌تواند باشد.

(پتانسیل برداری ی ناشی از دوقطبی ی مغناطیسی $\mathbf{A} = \frac{\mathbf{M} \times \mathbf{r}}{r^3}$ است.)

الف - $L = \frac{m}{2}(\dot{\rho}^2 + \rho^2 \dot{\phi}^2 + \dot{z}^2) + \frac{eM_0}{c} \frac{\rho^2 \dot{\phi}}{(\rho^2 + z^2)^{3/2}}$

ب - $L = \frac{m}{2}(\dot{\rho}^2 + \rho^2 \dot{\phi}^2 + \dot{z}^2) + \frac{eM_0}{c} \frac{\rho \dot{\rho}}{(\rho^2 + z^2)^{3/2}}$

ج - $L = \frac{m}{2}(\dot{\rho}^2 + \rho^2 \dot{\phi}^2 + \dot{z}^2) + \frac{eM_0}{c} \frac{\rho \dot{\rho} + z \dot{z}}{(\rho^2 + z^2)^{3/2}}$

د - $L = \frac{m}{2}(\dot{\rho}^2 + \rho^2 \dot{\phi}^2 + \dot{z}^2) + \frac{eM_0}{c} \frac{\rho \dot{z}}{(\rho^2 + z^2)^{3/2}}$

۱۸- ذره ی باردار ی در حضور میدان مغناطیسی قرار دارد. پتانسیل برداری مربوط به این میدان در مختصات استوانه‌ای

$$A_\rho = A_z = 0, \quad A_\phi = \mu/\rho$$

است. μ مقداری ثابت است. کدام یک از گزینه‌های زیر صحیح است.

الف - فقط انرژی ثابت حرکت است.

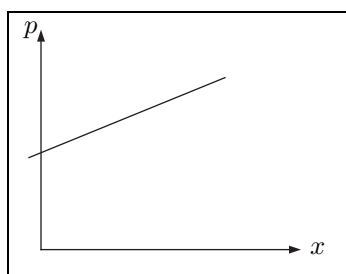
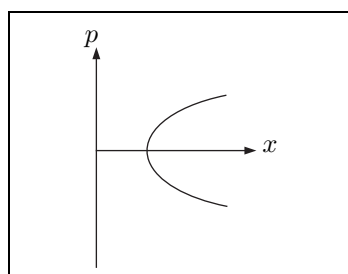
ب - فقط مولفه ی z تکانه ی زاویه‌ای ثابت حرکت است.

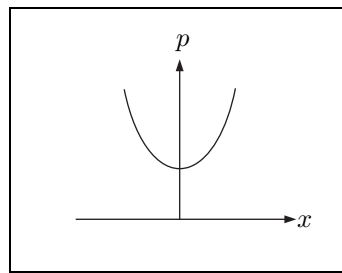
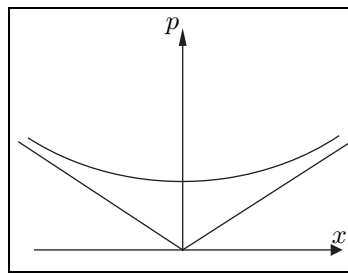
ج - فقط مولفه ی z تکانه ی زاویه‌ای و مولفه ی z تکانه ی خطی ثابت حرکت هستند.

د - انرژی و مولفه ی z تکانه ی زاویه‌ای و مولفه ی z تکانه ی خطی ثابت حرکت هستند.

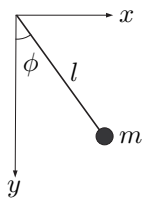
۱۹- ذره‌ای تحت اثر نیروی ثابتی قرار دارد. کدام یک از منحنی‌های زیر می‌تواند معرف

مسیر در فضای فاز باشد. x مختصه ی ذره و p ممتم است.

۲۰- نقطه‌ی آویزِ آونگِ ساده‌ای با دامنه‌ی $a \cos \omega t$ در راستای قائم نوسان می‌کند. کدامیک از لاگرانژی‌های زیر معادله‌ی حرکت ذره را می‌دهد؟ (ϕ زاویه‌ی آونگ با محور قائم است.)

الف - $L = \frac{m}{2}[l^2 \dot{\phi}^2 + 2la\omega \dot{\phi} \sin \omega t \sin \phi] + mgl \cos \phi$

ب - $L = \frac{m}{2}l^2 \dot{\phi}^2 + ml\omega^2 \cos \omega t \sin \phi + mgl \cos \phi$

ج - $L = \frac{m}{2}l^2 \dot{\phi}^2 - ml\omega^2 \cos \omega t \cos \phi + mgl \cos \phi$

د - $L = \frac{m}{2}l^2 \cos \omega t \dot{\phi}^2 + mgl \cos \phi$

۸-۲ آزمون سال ۱۳۸۲

۱- یک نیم کره به زمین چسبیده است، چنان که قاعده‌اش افقی است. جسم کوچکی از نقطه‌ی x روی سطح نیم کره رها می‌شود، بدون اصطکاک و بی‌غلش روی سطح حرکت می‌کند، و پس از طی مسافت L از سطح جدا می‌شود. جسم کوچک دیگری از همان نقطه‌ی x رها می‌شود، با اصطکاک ولی بدون غلش روی سطح حرکت می‌کند، و پس از طی مسافت L' از سطح جدا می‌شود. کدام گزینه درست است؟

الف) $L < L'$

ب) $L = L'$

ج) $L > L'$

د) اگر ضریب اصطکاک از حد معینی کم‌تر باشد $L < L'$ ، و اگر ضریب اصطکاک از آن حد معین بیش‌تر باشد، $L > L'$

۲- یک ظرف شامل دو مایع مخلوط‌نشده به چگالی‌های ρ_1 و ρ_2 است. یک استوانه‌ی هم‌گن به چگالی ρ در این ظرف شناور است، و $\rho_1 < \rho < \rho_2$. ارتفاع استوانه h ، و مساحت قاعده‌ی استوانه A است. خیلی کوچک‌تر از مساحت مقطع ظرف است. در حالت تعادل، محور استوانه عمودی است، قاعده‌ی زیری استوانه از کف ظرف بالاتر، و قاعده‌ی بالایی آن از سطح آزاد مایع بالایی پایین‌تر است. به استوانه یک ضربه‌ی عمودی می‌زنیم و این باعث می‌شود استوانه در ظرف بالا و پایین برود. شتاب گرانش g ، و بس آمد زاویه‌ای نوسان‌های کوچک استوانه ω است. کدام گزینه درست است؟

الف) $\omega^2 = \frac{g}{h}$

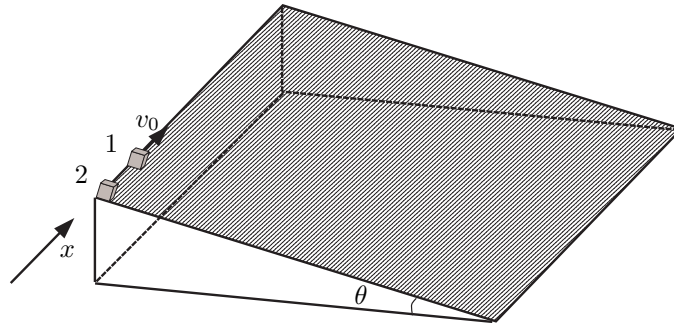
ب) $\omega^2 = \frac{(\rho_2 - \rho_1)g}{(\rho_2 + \rho_1)h}$

ج) $\omega^2 = \frac{\rho h g}{(\rho_2 - \rho_1)A}$

د) $\omega^2 = \frac{(\rho_2 - \rho_1)g}{\rho h}$

۳- دو ذره‌ی مشابه را کنار هم روی سطح شیب‌داری با شیب θ و ارتفاع h قرار داده‌ایم. ذره‌ی ۱ را با سرعت اولیه‌ی $v_0 = v_0 \hat{x}$ و ذره‌ی ۲ را از حال سکون، هم‌زمان رها می‌کنیم. ضریب اصطکاک بین این ذرات و سطح شیب‌دار را μ بگیرید. کدام گزینه در مورد زمان

رسیدن این دو ذره به پایین سطح شیب‌دار درست است؟

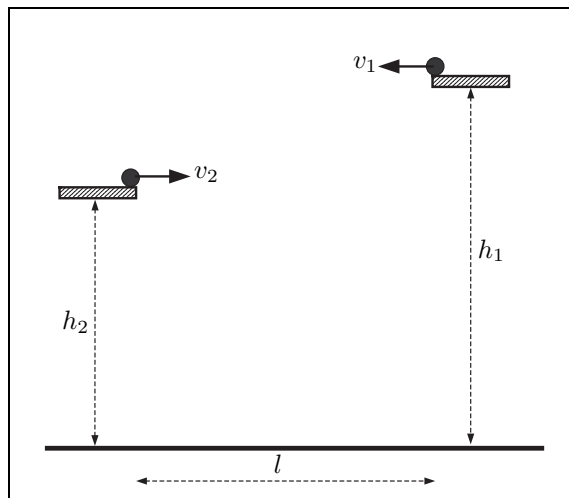

- الف) ذره 1 حتماً زودتر می‌رسد.
 ب) ذره 2 حتماً زودتر می‌رسد.
 ج) دو ذره حتماً هم‌زمان می‌رسند.
 د) در صورتی که $v_0 < \sqrt{2gh}$ باشد (g شتاب گرانش است) ذره 1، و در غیر این صورت ذره 2 حتماً زودتر می‌رسد.

۴- گلوله‌ی کوچکی به جرم $m = 0.010 \text{ kg}$ با سرعت $v_0 = 20.0 \text{ m s}^{-1}$ به جسم ساکنی به جرم $M = 0.100 \text{ kg}$ برخورد می‌کند و پس از سوراخ کردن آن از آن خارج می‌شود. هنگام خروج، سرعت ذره‌ی کوچک نسبت به سرعت ذره‌ی بزرگ 10.0 m s^{-1} است. انرژی مکانیکی تلف‌شده در این برخورد چه قدر است؟

- الف) 0.00 J (ب) 1.36 J (ج) 1.45 J (د) 2.00 J

۵- دو گلوله یکی از ارتفاع h_1 و دیگری از ارتفاع h_2 ($h_1 \neq h_2$) و با سرعت‌های اولیه‌ی افقی v_1 و v_2 ، هم‌زمان پرتاب می‌شوند. در صورتی که $2h_1(v_1 + v_2)^2 > gl^2$ باشد (g شتاب گرانش است)، کدام گزینه صحیح است؟

الف) دو گلوله قطعاً برخورد می‌کنند.

ب) دو گلوله قطعاً برخورد نمی‌کنند.

ج) در صورتی که $v_1/h_1 > v_2/h_2$ باشد، قطعاً دو گلوله به هم برخورد می‌کنند.

د) در صورتی که $v_1/h_1 > v_2/h_2$ باشد، قطعاً دو گلوله به هم برخورد نمی‌کنند.

۶- دو ستاره به جرم‌های m_1 و m_2 ، بر اثر گرانش‌شان دور هم می‌گردند. فاصله‌ی این دو ستاره از هم مقدار ثابت R است. دوره‌ی حرکت این دو ستاره را با T ، و ثابت گرانش را با G نشان می‌دهیم. کدام گزینه درست است؟

الف) $T^2 = 4\pi^2 R^3 |m_1 - m_2| / [G(m_1^2 + m_2^2)]$

ب) $T^2 = 4\pi^2 R^3 (m_1 + m_2) / (G m_1 m_2)$

ج) $T^2 = 4\pi^2 R^3 / [G(m_1 + m_2)]$

د) $T^2 = 4\pi^2 R^3 (m_1 + m_2) / [G(m_1^2 + m_2^2)]$

۷- یک توپ در قطب شمال چنان نشانه‌گیری شده، که اگر زمین نمی‌چرخید گلوله‌اش در نقطه‌ای به طول جغرافیایی ϕ_0 و به فاصله‌ی R_0 از قطب شمال به زمین می‌خورد. R_0 خیلی کوچک‌تر از شعاع زمین است. برای زمین چرخان، طول جغرافیایی نقطه‌ی برخورد ϕ ، و فاصله‌ی نقطه‌ی برخورد از قطب شمال R می‌شود. شتاب گرانش در قطب شمال g ، زمان پرواز گلوله T ، و بس آمد زاویه‌ای چرخش زمین ω است. کدام گزینه درست است؟

الف) $\phi = \phi_0$ و $R = R_0$

ب) $\phi = \phi_0 - \omega T$ و $R = R_0$

ج) $\phi = \phi_0$ و $R = R_0 + \frac{1}{6} g \omega T^3$

د) $\phi = \phi_0 - \omega T$ و $R = R_0 + \frac{1}{6} g \omega T^3$

۸- رابطه‌ی چگالی یک مایع تقریباً تراکم‌ناپذیر (مثل آب) و تقریباً هم‌دما، با فشار تقریباً به شکل $\rho = \rho_0 [1 + B^{-1} (P - P_0)]$ است، که چگالی، P فشار، و ρ_0 و B و P_0 مقدارهایی ثابت اند. در نقطه‌ای به عمق h در یک اقیانوس، فشار آب P است. فشار هوا در سطح اقیانوس P_0 ، چگالی آب در سطح اقیانوس ρ_0 ، و شتاب گرانشی g است. با فرض این که $P \ll B$ ، کدام گزینه درست است؟

الف) $P = P_0 + \rho_0 g h - B^{-1} (\rho_0 g h)^2$

ب) $P = P_0 + \rho_0 g h$

ج) $P = P_0 + \rho_0 g h + (1/2) B^{-1} (\rho_0 g h)^2$

د) $P = P_0 + \rho_0 g h + B^{-1} (\rho_0 g h)^2$

۹- جسمی در یک مدار بیضی شکل دور ستاره‌ای می‌گردد. در نقطه‌ی اوج، سرعت این جسم v_1 و فاصله‌اش تا ستاره $2a$ است. در نقطه‌ی حضیض، سرعت این جسم v_2 و فاصله‌اش تا ستاره a است. نسبت (v_2/v_1) چه قدر است؟

الف) ۲ ب) $\sqrt{2}$ ج) ۳ د) $\sqrt{3}$

۱۰- سنگی را به درون چاهی می‌اندازیم و زمان بین رها شدن سنگ تا شنیدن صدای برخورد سنگ با سطح آب توی چاه (T) را با کرومومتر می‌سنجیم. فرض کنید $T \simeq 2\text{ s}$ و $g = 9.8\text{ m s}^{-2}$ باشد. اگر سرعت صوت و دقت زمان‌سنجی را بی‌نهایت فرض کنیم، عمق چاه می‌شود $h_0 = 0.5 g T^2$. عمق واقعی چاه $h_0 + h_1 + h_2$ است، که در این جا h_1 تصحیح ناشی از نادقیق بودن زمان‌سنجی، و h_2 تصحیح ناشی از متناهی بودن سرعت صوت است. فرض کنید سرعت صوت 330 m s^{-1} ، و دقت زمان‌سنجی حدود 0.1 s باشد. کدام گزینه درست است؟

الف) $|h_1| \simeq |h_2| \simeq 10^{-1}\text{ m}$

ب) $|h_1| \simeq |h_2| \simeq 1\text{ m}$

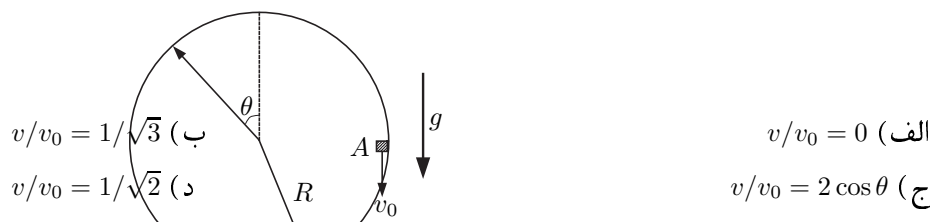
ج) $|h_1| \ll |h_2| \simeq 1\text{ m}$

$$|h_2| \ll |h_1| \simeq 1 \text{ m (د)}$$

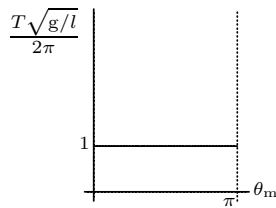
۱۱- نور حامل انرژی و تکانه است، و اگر جسمی نوری جذب کند، تکانه‌اش تغییر می‌کند. اگر جسمی در مدت T نوری با انرژی E جذب کند، نیروی $E/(cT)$ بر آن وارد می‌شود، که در این جا c سرعت نور است. این نیرو را نیروی ناشی از فشار تابشی می‌نامیم. ذره‌ای به شکل یک کره به شعاع a و چگالی ρ در منظومه‌ی شمسی در نظر بگیرید، که در فاصله‌ی r از مرکز خورشید است. فرض کنید این ذره به اندازه‌ی کافی از سیاره‌ها و قمرها و سیارک‌های منظومه‌ی شمسی دور است، طوری که فقط تحت تأثیر خورشید است. خورشید دو نیرو به این جسم وارد می‌کند: (۱) نیروی گرانش، F_G ؛ (۲) نیروی ناشی از فشار تابشی، F_R . نسبت (F_R/F_G) چیست؟ در تمام فرمول‌های زیر، K ثابتی است که به ویژه‌گی‌های ذره بسته‌گی ندارد (تنها به ویژه‌گی‌های خورشید بسته‌گی دارد).

الف) $K/(\rho a)$ ب) $(K a)/r$ ج) $(K r)/a$ د) $K/(\rho r)$

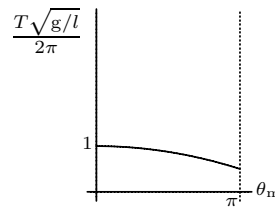
۱۲- ذره‌ای به جرم m از نقطه‌ی A با سرعت قائم v_0 روی سطح داخلی کره‌ای به سمت پایین پرتاب می‌شود. فرض کنید سرعت v_0 طوری باشد که ذره در زاویه‌ی θ از سطح داخلی کره جدا شود. شتاب گرانش را g ، و سرعت ذره در لحظه‌ی جدا شدن را v بگیرید، و از اصطکاک چشم‌پوشید. کدام گزینه صحیح است؟

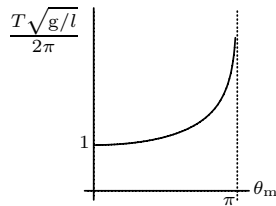
۱۳- یک آونگ ساده به شکل وزنه‌ی کوچکی است که از میله‌ی سبکی به طول l آویزان است. شتاب گرانش g است. نمودار دوره‌ی این آونگ (T) بر حسب دامنه‌اش (θ_m) شبیه کدام یک از این گزینه‌ها است؟

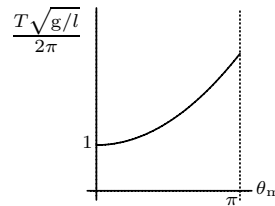
(ب)

(الف)

(د)

(ج)

۱۴- جسمی به جرم m روی یک ریل افقی قرار دارد. اصطکاکی در کار نیست، و این جسم از دو طرف با دو فنر موازی با ریل به دیواره‌های طرفین بسته شده است. ثابت فنرها k_1 و k_2 است. بس آمدن نوسان‌های این جسم کدام است؟

(ب) $\frac{1}{2\pi} \left(\sqrt{\frac{k_1}{m}} + \sqrt{\frac{k_2}{m}} \right)$

(الف) $\frac{1}{2\pi} \sqrt{\frac{k_1 + k_2}{m}}$

(د) $\frac{1}{2\pi} \left| \sqrt{\frac{k_1}{m}} - \sqrt{\frac{k_2}{m}} \right|$

(ج) $\frac{1}{2\pi} \sqrt{\frac{|k_1 - k_2|}{m}}$

۱۵- توی لوله‌ی تفنگ شیارهای مارپیچ‌شکلی هست که باعث می‌شود گلوله هنگام خروج از لوله به دور محورش بچرخد. فرض کنید طول لوله 50 cm باشد، و این شیارها 2 دور کامل بزنند، و گلوله توی لوله چنان حرکت کند که هنگام خروج از لوله دقیقاً دو دور چرخیده باشد. گلوله را استوانه‌ای به قطر 0.5 cm بگیرید. انرژی جنبشی انتقالی گلوله را T_1 و انرژی جنبشی دورانی گلوله را T_2 می‌نامیم. نسبت (T_1/T_2) به کدام عدد نزدیک‌تر است؟

(د) 500

(ج) 50

(ب) 5

(الف) 0.5

۱۶- فضانوردهایی که در سفینه‌های فضایی به دور زمین می‌گردند، احساس بی‌وزنی می‌کنند، زیرا:

- الف) بیرون از جو زمین نیروی گرانش زمین صفر است.
 ب) بیرون از جو زمین نیروی گرانش زمین احساس نمی‌شود.
 ج) همه‌ی اجسام دوروبرِ فضا نورد ها (که فقط تحت اثر گرانش اند) با یک شتاب حرکت می‌کنند.
 د) نیروی گرانش ماه و خورشید نیروی گرانش زمین را خنثا می‌کند.
- ۱۷- ذره‌ای به جرم $m = 0.01 \text{ kg}$ در امتداد محور x حرکت می‌کند. تنها نیرویی که به این جسم وارد می‌شود نیروی ناشی از انرژی پتانسیل $U(x)$ است:

$$U(x) = \begin{cases} 0, & x \leq 0 \\ -ax\sqrt{x}, & x \geq 0 \end{cases}$$

که در این جا $a = 0.005 \text{ J m}^{-3/2}$ است. در لحظه‌ی $t = 0$ ذره در نقطه‌ی $x_0 = 16 \text{ m}$ است و با سرعت $v_0 = 8 \text{ m s}^{-1}$ به سمت x های منفی حرکت می‌کند. در چه زمانی این ذره به مبدأ ($x = 0$) می‌رسد؟

- الف) $t = 2 \text{ s}$ ب) $t = 4 \text{ s}$ ج) $t = 8 \text{ s}$ د) $t = \infty$

۱۸- ذره‌ای به جرم m با انرژی جنبشی K به ذره‌ی ساکنی به جرم M برخورد می‌کند. ذره‌ی فرودی با زاویه‌ی θ نسبت به بردار سرعت اولیه پراکنده می‌شود. در این برخورد انرژی K تلف می‌شود. چه رابطه‌ای بین α و θ برقرار است؟

الف) $1 - \alpha^2 - \left(\frac{m}{M}\right)^2 \sin^2 \theta \geq 0$
 ب) $1 - \left(\frac{m}{M}\right)^2 \sin^2 \theta \geq 0$
 ج) $1 - \alpha - \left(\frac{m}{M}\right)^2 \sin^2 \theta \geq 0$
 د) $1 - \alpha - \frac{\alpha m}{M} - \left(\frac{m}{M}\right)^2 \sin^2 \theta \geq 0$

۱۹- ذره‌ی کوچکی در انتهای میله‌ای به طول L قرار دارد. فرض کنید اصطکاک بین ذره و میله افقی است، و مقدارش آن قدر هست که ذره روی میله نمی‌لغزد. میله را از زاویه‌ی θ نسبت به افق رها می‌کنیم تا سقوط کند. انتهای دیگر میله به زمین لولا شده است. θ دست کم چه قدر باشد تا در لحظه‌ی اول، ذره از میله جدا نشود؟

- الف) $\cos^{-1}(\sqrt{3}/2)$ ب) $\cos^{-1}(\sqrt{2/3})$ ج) $\cos^{-1}(2/3)$ د) $\cos^{-1}(1/3)$

۲۰- کدام یک از این گزینه‌ها در مورد جذرومد در ساحل دریای عمان درست است؟

الف) هر شبانه‌روز دو جذر و دو مد رخ می‌دهد. قوی‌ترین جذرومدها هنگام ماه نو و بدر کامل است.

ب) هر شبانه‌روز دو جذر و دو مد رخ می‌دهد. قوی‌ترین جذرومدها هنگام ماه نو، و ضعیف‌ترین جذرومدها هنگام بدر کامل است.

ج) هر شبانه‌روز یک جذر و یک مد رخ می‌دهد. قوی‌ترین جذرومدها هنگام ماه نو و بدر کامل است.

د) هر شبانه‌روز یک جذر و یک مد رخ می‌دهد. قوی‌ترین جذرومدها هنگام ماه نو، و ضعیف‌ترین جذرومدها هنگام بدر کامل است.